CHRONOLOGIÆ TENTAMEN

edur

Tima-Tals Registurs

Agrip

Frá Upphafe allra Skapadra Hluta, til vorra Daga.

J Hiaverkum
Ur ymsum Sagna-Meistara Skrifum,
á hvørs Dags Islendsku Samanlesid

af

HALLDORE JACOBSSYNE.
E. M. f S. S.

Þryckt ad Hrappsey MDCCLXXXI. af Magnúsi Moberg.

CICERO IN CATONE M.

Horæ cedunt & dies Menſis & Anni nec præteritum Tempus unqvam revertitur nec qvid ſeqvatur ſciri poteſt,

Til Lesarans.

Ecki mun mínum Háttvirdande Landsmönnum óvidurqvæmilegt þikia, ad eg giori nockra skilagrein firir, hvílíkar ordsaker eru til þess ad eg meddeili þeim þennann lítla Bækling, til yferskodunar, og firer tilhiálp þess Kóngelega privilegerada Prentverks í Hrappsey, læt hann á þrick útgánga; Sem og á hverium grundvelli hanns innehalld biggt er, hverttveggia vil eg þá med fám ordum í liós leida sem efterfylger.

Oflángt er, upp ad reikna, allar þær nitsemder sem lestur og þeckíng á helgum og heidnum Sogum og Historium, á firri og seirni olldum med sier færer og fært hefur, þad hafa so marger og merkelega vellærder menn ádur giort, ad ei er ábótavant, einasta má eg gieta

❧ ❧ ❧

ordа *Ciceronis*, þar hann ſeiger, Vere igitur hiſtoria eſt teſtis temporum lux veritatis, vita memoriæ, magiſtra vitæ, nuncia vetuſtatis. Sá hálærde Sál. Profeſſor *Ancherſen*, ſeigir i því Chronologiſka Compendio, ſem hann liet þrickia i Kaupenhafn 1754, **Uden** *Chronologie* **er** *Hiſtorien* **blind paa ſit højre Øje, (det andet er** *Geographie*) **og uden** *Hiſtorie*, **er Menneſked beſtandig et Barn.** Þeſſa og marga fleiri vitnisburdi læt eg mier duga til ad aſſaka nærverande litla Chronologiſka Speciminis Utgáfu ordſaker, under þrickinguna: vide *Chytbr.* De utiliter legendis hiſtoriis &c. Hvad vidvíkur þeim Grundvelli ſem innehalld Bæklingſens er ábiggt, hilt eg ad vera þar nockud fiolordari um. Veit eg ad eitt hid meſta vandaverk er ad finna þad retta tímatal, þeir hávitruſtu menn ſem gott tóm hafa haft, og ei ſídur áhølld, lærdóm og hugvit, hafa ei kunnad ad fullnægia efterþánkaſømum leſendum, hver af rís ſtór ágreiníngur, úr hverium rietl ad ráda eingenn hefur eñ nú gietad ſo med fullri viſſu meigi kallaſt; eg hefi þeßvegna filgt þeim beſtu Autoribus ſem haft hefe og fleſter vered ſamhlióda fundner, og n.l.

1.) Aller menn vitá ad ſú elldſta og rettaſta Hiſtoria og Tímatal, (ſá hid einaſta ſem til er um þá tíma), er þad ſem vier høfum i H. Ritníngu, um Veralldarinnar ſkøpun, Syndafallid, firirheited um *Meſſiam*, Mankynſens fiølgun, Syndaflódid, Þiódaña Ettqvíſler, og Køllun **Abrahams**, hvar ad biriaz ſtór ágreiníngur milli Tímatals-meiſtaranna (vide §. 2. 3.) Ritníngareñar ártale filgi eg um **Patríarchanna** tíma, ferdalag **Jſraels** fólks, Løgmálſens Augliſíng, ſamt **Judaña** Geiſtlegt og Verdſligt ſtiórnarſtand, og Gudsdýrkunar máta til andláts **Moíſes**, þeſſ Guds mañs, hvad hañ allt hefur ágiæta vel uppteiknad um 2493 ár; ſo furdannlegt er, þá Auctores ſem á Margine hier og hvar eru citerader, hefe eg ſamanborid vid greint ártal, og bundid mig þó alltíd til þeirra nýuſtu og meſt ſamſtemmandi.

2.) Efter andlát **Moíſis** med þeim **Canaaniſka** Hernade, biriaſt **Joſvæ** og **Domaraña** Bækur, allt til daga **Eli** Kieñimañs, innehalldandi 317 ár, á þeſſum árum innfiellu **Trojumanna** Bar=

Bardagar í Tíð *Abdonis* 13. Dómara í Jsrael. Anno Mundi 2782 seiger *Chytræus*, enn 2742 *J. Cluverus* pag. 19 ad Trojuborg hafe vered innteken, eg filgi hier þeim firri.

3.) Fiórar Kongabækurnar innehallda 554 ára tímatal allt til þeirra Babyloniſku Herleidíngar, frá hverri til þeß 21a. árs *Cyri* Kóngs af Persía reiknast 70 ár, og innehelldur so framanskrifad Ritníngarinnar tímatal, óbriáladann 3434 ára tíma; þar til sú Persiska Monarchia biriast.

4.) *Herodotus* frá Halicarnassis sem lifdi í Gricklandi hier um Anno M. 3540 biriar so ad seigia sínar fráſögur, þar sem Ritníngenn hætter, því hann bædi seiger frá *Cyro* og þeirrar Persisku stiórnunar uppbirian og þeirra Kóngum, hann skrifar um Egiptska, Lydos, Medos, Grickie og Athenuborgarmenn, hanns Historia nær yfer 230 ár, frá *Gyge* Kóngi i Lydia (sem tók Rikie undereins og *Manasses* 14 Juda Kóngur) og til þeß *Xerxes* flýdi úr Gricklandi A. M. 3485.

5.) Strax efter *Herodoti* tíder biriar *Thucydides* sínar fráſagner, um flotta *Xerxis* Persa Kóngs þær ná um 70 ára tíma, og upptelie þavg stríd sem Gricker færdu mille sín innbirdis og annad margt fleira.

6.) *Xenophon* tekur þá vid og færir sínar fródleiksſogur allt fram til A. Mundi 3600. báder fyrtieder Sagnaſkrifarar voru Herſhøfdíngiar, annar i Gricklande enn hinn i Persía, under *Cyro* hinum ýngra, og eru því trúverdugri efter því siálfer hafa heirt og sied þad þeir hafa ritad um.

7.) *Diodorus Siculus* hefur ſkrifad eina almenneliga Historiu med ártali og tída-regiſtri, allt fram til daga *Julii C*: i 40 Bókum af hverium einar 15 eru efter, hanns 17. bók biriast skamt efter þad *Xenophon* hætter, A. M. 3605. sama ár sem *Philippu* fader *Alexandri M.* tók Kóngdóm, seiger hann frá þessara sed ga hernadi og frægdarverkum, allt til Anno M. 3664; þess tíme nær heim i þeirri 10. bók *Livii Pataviani*.

8.) *Livius* er einn hinn markverdasti af øllum þeim gomlu Sogusſkrifurum, þar hann med sierdeilis trúſkap og einlægni, hefur rita

sinar sögur, frá upphafi **Romaborgar**, fram á daga *Augusti* Keisara, um 746 ár, af hanns 140 bókum, eru einar 30 vid lide hiá oss, *Livius* dó á sama ári sem *Ovidius* Skáld ɔ: 21 efter **Christi** Fæding.

9.) *Josephus* og *Berosus* segia einkanlega frá þeirri **Assiriskú** Einvalldsstiórn, sem og *Manethon* og *Metasthenes*, it. sá lærde *Ctesias Gnidius*, hver sinna tíma Historiu i **Persia** hefur skrifad i 23 bókum á Griska túngu, hann lifdi i tíd *Cyri* hins yngra, hier um Anno M. 3563, var ein merkilegur Lækner, og komst því í mikid geingi hiá **Persa** Kóngum.

10.) *Plutarchus* sem lifdi hierum 100 árum efter **Christi** Fæding, hefur á Grisku samannskrifad Æfisögur hinna nafnfrægustu Hreistimanna og Hofdíngia, sem lifad hafa medal Rómveria og Grickia, hier um 50 ad tolu, allt til þess **Jerusalem** var nidurbrotenn; marger fleiri Grisker Sagnameistarar finnast citerader, so sem *Hecataæus* frá **Mileto**, *Hellanicus* frá **Mytilene**, *Theopompus* frá Einnne **Chio**, Lærisveirn *Isocratis*, og *Ephorus* frá **Cumis** &c.

11.) *Arrianus* sem lifdi hierum Anno Christi 140 hefur ritad á Grisku, enn *Q. Lurtius* á Látínu, um hernad, afreksverk og afgang *Alexanders* Mikla. *Justinus Appianus* og *Strabo*, sem lifdi á dogum *Tiberii* Keisara, *Athenæus* og *Suidas*, hafa aller samannsett sinna tídasögur, enn þó er þad athugandi, ad af margra ádurtiedra Meistara Sogum hofum vier eckert ad segia nema nafnid, med því þær eru all margar under lok lidnar, og eru nú hvergi ad fá.

12.) Þær **Romversku** Sogur hafa sierdeilis skrifad *Dionysius* frá **Halicarnassis** borg, í tíd *Augusti* Keisara, *Polybius*, *M. Cato*; *Salustius* og marger fleiri: *Julius Cæsar* hefur ritad sína eigenn, enn um *Aug.* Keisara hefur *Appianus* merkilega útfært. *Vellejus Paterculus* hefur skrifad Agrip af **Romveria** sogum, allt til *Tiberii* Keisara 16 ríkisstiórnar árs. *Cornelius Tacitus* var Hershofdínge i þeim Frönsku Nidurlondum

undir *Adriano* Keisara, og hefur samanntekid Keisara Søgur allt til Annum Christi 72; *Svetonius* var honum samtída og var Keisarans Secretarius, hann hefur efter sig láted Lífsøgur 12. hinna firstu Keisara i Rom. *Ælius Spartianus* og *Julius Capitolinus*, seigia frá *Adriano*, *Antonino Pio*, og *Philosópho*.

13.) *Dion Cassius* hefur efter sig látid miklar søgur, sem ná allt fram til Annum Christi 231. á hverin ári hann var Borgmeistari i Rom, under Keisara *Alexandro Severo*, af þeim Ritum, er hinn mesti partur under lok lidenn. *Herodianus* gefur oss eitt ágrip af nockrum Keisarasøgum til Annum Christi 241. Hier fyrirutan eru: *Trebellius Pollio* biriar sín skrif Anno Christi 256. *Flavius Vopiscus* endar sín Anno 288. *Evtropius* endar sín Rómversku sagna ágrip med dauda *Joviniani* Keisara Anno 368. *Ammianus Marcellinus* Griskur ad kine, var med *Juliano* Keisara i hans Herførum, og hefur skrifad margra Romaborgar Keisarasøgur allt til Ao. 392.

14.) *Procopius* Cantzeler og Hershøfdinge *Justiniani* Keisara, hefur samannteked Historiur frá Anno Christi 412 til 550, um þaug strid er nefndur Keisari og hanns Hershøfdinge *Belisarius* hádi vid Persa, Gotha og Vandalos; á sama tíma skrifade *Jornandes*, um Herfarir og Rikis uppbirian þeirra gømlu Gotha, þeirra Kóngatal og Kinkvísler.

15.) *Johannes Zonaras* hefur ritad Annála, frá *Augusti* Keisara tímum og til Annum Christi 1117. efter hann hafa skrifad *Nicetas* og *Nicephorus Gregoras*, allt til Annum 1[illegible]8. *Johannes Xiphilinus* Miklagards Biskup skrifar sínar søgur allt fram til Annum Christi 108; þessara allra Frædibækur hlióda mest um Miklagards Keisarana, einn efter annann og þeirra Hernad og Rikisstiórn; sá Armeniske Múkur *Haithon*, hefur efter skipun Páfa *Clementis V.* skrifad um biriun Tyrkianna og Tartaranna Rikis i Asia, sem skedi hierum Anno Christi 1051.

16.) Tyrkianna Rikisstiórnar Upphaf og framgang, frá því *Otto-*

mannus Orthogulis son hinn firsti med því nafni tók Kóngdóm hiá Tyrkium, Anno Christi 1300, og til þeß Mahomet II. inntók Miklagard 1463 hefur Laonicus Chalcondylas Grískur ad ætt i fráſogur fært, og oß efterláted.

17.) Eginhardus er hinn firsti sem ritad hefur Sogu Caroli Magni Fracka Keisara, efter hann Abbas Urspergensis Conradus og Regino Prumiensis, samt Luitprandus, Sogur hanns efterkomara Keisarana, allt til daga Ottonis I Þýskalands Keisara edr Annum Christi 963. Múkarner Vittekindus, Lambert, Sigbert, hafa skrifad margar Þýskra Keisara fráſogur, og endel. Otto Biskup i Frisingen, eina ofrid fródliga Historiu, frá upphafe Heimsens, til Annum Christi 1150. i 7 Bókum: um þá tíma hefur Helmoldus ritad frá þeim i Venden og Saxlande, Saxo Gramaticus um Dane og Svía; Albertus Argentinensis og Johannes Aventinus, enn nú um Keisarana i Þijskalandi, sem og Johannes Cuspinianus, Paulus Jovius og Johannes Nauclerus; Albert Crantzius um Svía, Gavta og Nordmenn, enn Johannes Sleidanus um Lutherum og Reformation Trúarbragdanna, þesser Sagnameistarar ná fram yfer Annum Christi 1500.

18.) Þær Fronsku Kóngasogur hafa hellst samsett Gregorius Biskup frá Turin; Biskup Addon, Paulus Æmylius frá Verona, Philippus Comminæus Franskur Edalmadur, Galleatus Capella, Froſſardus, Thuanus og marger adrir.

19.) Þeir sem vilia kinna sier þær Spónsku Historiur, skulu hellst lesa af þeim gomlu Franciskum Tarapha; þá Ungarisku Kóngatolu hefur samanteked Antonius Bonfinius. Þá Enngelsku Beda og Polydorus Virgilius, Camden og fleiri; Þá Skotsku Chronicu hefur ritad Hector Bœtius og Buchananus Scotus; Þá Svensku, Johannes Magni og Crantzius, Onuphrius Panivinius, er annars eirn hinn merkilegasti Historiu skrifari sem vier til hofum, og ómissandi ad lesa þeim er fródleik vilia nema.

20

❀ ❀ ❀

20.) Kirkiu Historiuna hafa sier i lægi ritad efter Postulañá daga, *Epiphanius* Biskup i Salamina, *Josephus Egesippus*, sem af Júda vard Christinn, lifdi á dogum *Adriani* Keisara, og skrifar um Jerusalems eidileggíng; *Eusebius* skrifar sína Chronicu allt fram til Annum Christi 325. hann var Biskup i Cæsarea, á Gidíngalandi; Biskuparner *Socrates* og *Theodoretus*, samt *Sozomenes* frá Salamina, taka þar vid sem *Eusebius* hætter, og ná allt til Annum Christi 444. *Evagrius* hefur skrifad Kirkiu-Chronicu til ársens 595, þar tekur *Nicephorus* vid, allt til Annum 925; *Platina* Secretarius Páfanna i Rom, hefur ritad Lifssogur þeirra, ad tolu 151. frá Petri Postula til *Sixtum IV.* sem lifdi Anno 1472. *Metropolis Crantzii*, *Speculum Vincentii*, *Chronicon Bergomatis*, *Paulus Orosius*, *Chronicon Carionis*, *Historia Gothana*, og miog marger fleiri og nýrri Sagnameistarar finnaz til upplýsíngar þessu Chronologiska Agripi, sem eg framar læt bída ad upptelia.

a.) Eg hefe mest efterfilgt þeim máta sem D. CHYTHRÆUS i sinñe Chronologia þrikti i Rostock 1573 hefur brúkad og úr þeirri somu hier miked innfært. b) JOH. CLUVERI Historias Totius Mundi hefi eg eirnig sierdeilis hagnýtt mier til þessa Verks, og þar merkt hefe ad hún gengur eirn medal veg i ártalinu, filgie eg henne i þvi þar sem hefe getad vidkomed. c.) Professor og Dr. CHRISTIANS MATHIÆ Theatrum Historicum, hefe eg i morgu brúkad mier til leidarvísers, og úr því eitt og annad innfært i þetta Compendium; tveimur fram-anskrifadra samhlióda vitnisburdum um ártal Christi Fædíngar læt eg mier hellst giedfellt ad filgia, med því og ad hiner flester setia þad milli Annum M. 3760 og 70. d.) Þessa þriá mína Origineler, hefe eg borid samann, vid þad tímatal sem er aftann vid þeirrar Eingelsku Universel History 21. Tomum, sem og *Frejers* Einleitung zur Universal-Historie, og B. HOLB. Hist. Universalem. e.) Þeirra Þýdsku Keisara Chronologia, er ad nockruleiti riett efter þeirritoblu sem er framann til vid *Voltaires* Annales, de l'empyre. f.) Þad Danska ártal er útlesed af Baron HOLB. Danmerkur Rikis Histo

❀ ❀ ❀

Historiu og HYBNERS Pólitísku Historíu 3ia Tomo. g.) Þeira Svensku Kónga ártal, er samhliода þeirri toblu, sem *Johannes Loccenius* hefur bak vid sína **Svensku Historíu.** h.) Pad Norska Tída Registur, er útskrifad úr *Jönæ Rami* **Noregs Konga Historíu**, og i.) þad Íslendska úr einum og odrum Sogum, Annálum og gomlum Frædibókum. Þær Notas sem híngad og þangad eru innsettar, hefe eg útskrifad úr ýmsum Sagnabókum til Fródleiks.

Ecki er því ad mótmæla ad hier er i þessu litla Agripi, ótal margt og merkilegt undannfellt, af því sem skeд hefur, enn þó er ómissandi ad vita, eg hafdi ei helldur ásetníng til, ad samanskrifa á Íslendsku eitt fullkomid Systema Chronologicum, helldur eitt líted Agrip, hvert med því annad þeß slags hefur ei fyr útkomid á vort túngumál eg vil alúdliga bidia mína háttvirdande Landsmenn i gódri meiníng ad medtaka, til hinns eru hier i Landi eingenn duganlig Subsidia, edur tækifæri, so eg viti. Þá Auctores sem miner Originaler citera hefe eg bona fide anfært á Margine út undann hveriu árstali, sem og hina er eg hefi under hondum haft, og giegnumlesed, uppá þad hver eirn sem giegnumles þetta Agrip, gieti strax uppflett og eftersied, frásogu þeirra hluta, sem ártalid ávísar; framandi glósur hefi eg med kostgiæfni hiedann burtrímt, enn þó ei bunded mig vid Archaismos edur nýsmídada gamál dags Íslendsku; eg hefe, lofi Gud, i sinne ad bæta vid Continuation til vorra tíma, sem fiyst, enn nú strax gat þad ei sked, sokum vissra ordsaka. Óska eg so þetta lítla Verk mætti verda mínum elskul. Landsmonnum til lærdóms eblíngar og æskiligra nota.

Viljandi ætid finnast

allra Rettsinadra Fodurlandsens Elskenda

Felle í Stranda Sýslu
d. 1. Jan. 1781.

Þenustuskylldugar Þenari
H. JACOBSSON.

PERIODUS I.

Periodus I.

Frá Heimsens Skøpun, til Utgavngu Israels barna af Ægiptalande; Innehalldande *MMCCCCLIII.* Ar.

Anno Mundi §. 1. Auctores,

1. Skapade Gud Himen og Javrd, og alla hlute it. Einglana, og sijdast Mannenn Adam. Genesis C.

15. Fæddist Cain Adams firsti sonur.

30. Abel fæddist; Cain myrdti hann, 70 aarum seirna. Gen: 4.

130. Seth þridie son Adams fæddist, lifdi 912 aar, andadist 14 aarum adur Nóhe fæddist. Josephus a tiqvitate J daicæ.

987. Var Enoh lifandi uppnumenn 57 aarum efter andlaat Adams: þaa lifdu enn nw aller hiner Patriarcharner. Chythræus Gen: 7.

1056. Fæddist Nohe, og lifdi 950 aar, allt til þeß 58 alldurs aars Abrahams; og hefur hann lifad samtijda ollum Forfedrunum fraa andlaati Seths. Augustinus de Civit D

1558. Sem Noha son fæddist, hann lifdi samtijdis Abraham, allann hans Alldur; samtijdez Isaac 110 aar med Jacob 50 aar; og andadist 35 aarum efter Abraham. Chythræus. Augustinus

1656. Nóhe biggdi Aurkina efter Guds befalning S. 7.
Andadist Mathusalem, hinn elldsti madur i heime, 969 aara gamall. Chythræus
Nóhe gieck i Avrkina med sijnu Hiske.
Rigndi i 40 daga, fraa þeim 27. Junii. Claverus.

Ao. M. Auctores.

Cluverus i sinne Historia Mundi seiger útþrickelega, ad Flódsens Regn hafi biriast þann 17. Aprilis; Chytræ: Cron: setur þann 17: Maii, enn eg trúi best þeirri Dønsku Bibliu er nefner þann 27. Junii.

1657. Nóhæ giek wr Aurkinne med sijnu Folke. Gen. 8.
Feste hann bwstad sinn i Armenia, og Assyria, um hin firstu Hundrad aar, efter flooded, aa medan Folked fiolgadi aftur. Strabo.

1723. Fæddist Heber, af hvorium Hebreskir hafa sitt nafn, lifdi hann lengst af aullum forfedrunum efter floodid, nefnl: 464 aar, samtijda Isaac 140 aar, og Jacob 80 aar; Andadist 30 aarum efter dauda Sems. Chyt:

§. 2.

1757. Meina lærder menn ad forfaderenn Nóhe hafe stiftad þad Chinesiska Rijke, i Austuraalfunne. Enn hans afkomendur tooku ad biggia turninn Babel. Gen: 11. Strabo lib:5

1787. Nimrod son Chus Chamssonar rekur Assur wt fraa Babilon, bigger hana pridelega upp, og stiftar þad Babiloniska Rijke. Enn Assur sem ad var sonur Sems Nóasonar, stiftar þaa Assyrisku stioornan, og biggde Ninive. Zónaras l.T: 1. Josephus Christiani MatthiæThe atrum Hist:

Sagnameisturunum ber furduliga á milli, um Upphaf þess Assyriska Rikes, enn aller vita ad þad endadiz med Cyaxare 1. asa Cyri Persa Kóngs; Marger af þeim skrifa þad hafe staded 1360 ár. Herodotus reiknar einasta 500 ár; Welleius 1070. ár, og seger Lutherus þad Assyriska Rike hafe biriast Anno Mundi 1788; hønum filger Buchholz Cronol: p: 3. item Dresserus; Berosus setier þess upphaf 1787. Elias Reusn: in Cronol: 1789. Calvisius 1718 Cronol: p: 5. it: Helvicus Diod: Siculus; it. August. de Civ: dei. 1717. Evseb: skrifar ad Assur hafe sidan nefndur verid Bel, enn Ninus son hans hafe fullbigt Ninive. Zenophon.
Tvo Kóngs setur voru þá i þessu Rike, nefnelega þad eina i Babilon, sem Nimrod bigde, enn annad i Ninive. Nockrir

Ao. M. | Auctores.

rir skrifa ad Bel hafe verid son Nimrods, og Rehæ; adrer ad hann hafi verid bróder Assur, og hinn same er nefnist Arphaxad; Cedrenus skrifar ad Nimrod hafe rikt i 56 ár, og sidan hafi turnenn Babel, i einu stormvedri hrapad yfer hann. Enn Berosus segir lib. 4. ad Guderner hafe Nimrod burtnumed; under hans Rikisstiórn biriadez dyrdkun Ellds sólar túngls 2c. — Gen. 11. Seth. 9.

1908. Deide Bel, annar Koongur i Assyria, rijkti 55 aar, atti hann þaa efter son er Ninus hiet, sem vard Koongur i hanns stad. Þessi Ninus hiellt margar orustur, og ntvijkade þad Assyriska Rijke allt inn til Lybiam, hann hafdi i sijnum Herbwdum 1700000 Fotgavngulids og 200000 Riddara, og 10000 vopnada Vagna. — Calvis 1. Justinus Diodorus Orosius.

1948. Fæddist Abraham i Stadnum Orchoe edur Ur i Lande Chaldea. — Gen. 11.

Hier er stór misinunur á Arstalenu hiá Söguskrifurunum vorum, því marger af þeim setia Abrahams fæding 60 árum seirna nefnel: til Annum 2008 edur 9. meinast sá misinunur ordsakest þar af, ad Ritningarennar ord sÿnast nockud óliós, Gen: Cap: 11. þar sem hún talar um alldur Thara, þá hann gat Abraham, og ordsakar so þessi tijmatals ágreiningur milli þeirra, hier um 60 ára sifelldann mun, allt fram yfer Herleidingartima Israels. Eg filgi hier

Cluv: Hist: Totus Mundi ed:	1668.	
Christ: Matt: Theat: Hist:	1689.	og mørgum fleirum; eñ
Chythr: Chronol. , , ,	1573.	hina sem bædi eru færri og ei vel samhlióda hefi
Biblíunne þrikturi , , ,	1747.	eg geingid fyrir bí.

2023. Reisti Abraham fraa Ur i Chaldea, aa sijns alldurs 75 aari, feck hann þaa kollun Guds, og fyrirheit um Messiam. — Gen. 12.

2030. Abraham yfervinnur þaa fioora Konwnga, og frelsar Loth. — Gen. 14.

Þessir fiórir Kóngar voru skattgillder þeim Assyriska Kónge Nino hugra; og tóku nú ad heria á Chams afkomendur — Josephus.

Ao. M.		Auctores.
	ur, luckadest þad vel i firstunne, því þeir inntóku Arabiam, og avll Landspláts kríngum Jordan; enn töpudu allri sinne lucku og sigre, þá Abraham med fáum mönnum, fyrir Guds kraft, yfervann þá. Nockrir skrifa ad Amraphel, hafe vered siálfur Ninias sem dó 2041.	Cluverus.
2034.	Fæddist Ismael af Ambꜳttenne Agar,	Gen: 16.
2047.	Var Umskurnenn stiftud af Gude. Eidelagdi Gud Borgernar Sodoma og Gomora.	Gen: 17. C. 19.
2048.	Fæddist Isaac.	C: 21.

§. 3

2063.	Abraham fær befalijng ad fornfæra Isaac ꜳ Fiallenu Moria.	Gen: 22.
	A þessu Fialli Moria, var af Salomon Kónge 870 árum sídar Jerusalems Mustere uppbiggt í 7 ár. A því sama var og í því gamla testamenti sierdeilis offrad af forfedrunum. So offrudu og bædi Júdanna og Heidíngianna afgudadyrkendur, í þessu plátzi, fyrir Diofulsins innblástur til Saturnum, sem á Assyrisku er Bel, enn á Ebresku Moloch, sínum börnum, og hafa hier önnur Mannblót sem sídann hafa útbreidst um heimenn sinn uppruna, vóru þeir Phœnicii og í Tyro hiner firstu sem biriudu þang.	Diodorus Siculus Lib. 20.
2088.	Giftist Isaac Rebeccu, hann var þꜳ 40 ꜳra ad alldri.	Gen. 24.
2108.	Fæddist Esau og Jacob.	
2123.	Andadest forfaderenn Abraham.	Gen. 25.
2171.	Deidi Ismael.	
2185.	Flijde Jacob 77 ꜳra ad alldri, i Mesopotamiam, frꜳ Esau og var þar i 20 ꜳr.	Gen. 28.
2192.	Giftest Jacob Rakel og Lea.	Gen. 29.
2205.	For Jacob burt frꜳ Laban. Deide Rakel. Glimdi Jacob. Dina var kreinkt af Sichem. Fann Jacob fodur sinn i Hebron og var þar honum samtijda i 23 ꜳr.	Gen. 31. 32.
2208.	Var mikill siꜳfargangur edur flood i Gricklande, i Tijd Ogygis Koongs i Attica.	Augustinus.
	A þessum tímum sem Jacobs syner tóku ad fiölga ór og so merkilega tala ymsra Afguda í Gricklandi sem vóru Jovis	Evsebius.

börn,

Ao. M. | Auctores.

born, Apollo, Mars, Vulcanus, Liber, Minerva, Venus, og merger fleire, og því straffadi Gud þá med einu Vatnsflóde. P. Oros: Eluv:

2216. Var Joseph selldur af brædrum sijnum, 17 vetra gamall. Gen. 37.
2226. Var Joseph laateñ i fangelse, ad raadum Konu Potiphars. 39.
2238. Jacob ferdast i Egiptaland, med avllu sijnu Foolke ad tavlu 70 manns. Gen. 46.

Pad má forundrunarverdt álítast, hversu fliótt Israels fólk fiølgadi i Egiptalande, nefnel. á 225 árum allt til 600000 manns, fyrirutann børn, og þad midt i þrældómnum sem Egiptarner løgdu á þá.

2255. Andadist forfaderen Jacob. Gen. 49.
Um þessa tijma lifde sa merkilegi þolennmodi Job. Joseph.
2309. Andadist Joseph, og hier um 60 arum seirna i tijd Ramesis Koongs, biriadest þrældoomur Israels. Gen. 50.
2373. Fæddur Móises, og fundenn af Koongsdootturenne Meride, og uppfostradur i þeirri Egiptsku Koongshøll. Ex. 2.

I tíd Chenephris Egiptalands Kóngs, firirsagdi einn spásagnare, ad af þessu framandi fólki mundi fædast einn madur, sem mickla og margfallda ólucku leiddi yfer Egiptaland, ef hann lifdi, þaraf ottadist Kóngurenn og befaladi ad deida øll sveinbørnenn. Sagnameistarana greiner eirnig á um þad, hverier um þessa tíma voru þar Kóngar, því sú Egiptska Cronologia er mier olióś, allt fram á daga Persakónga. Pær Grisku søgur eru og um þessa tíma, fullar af fabulum og skálldadictum. Evsebius. Joseph. l. 2. Diod. Sic. l. 40. Orosius. Tacitus.

2453. Israels foolk giek wt af Egiptalande. Utgefid Logmaaled. bigd Saattmaalsorkenn. Var Cecrops Koongur i Athenuborg, og stiftadi þar þad Atheniska Rijke. Exodi b. Cap. 12.
Rikti Ascades attiande Einvallds Koongur i Chaldæa, a hanns 13. Rijkisstioornar ari fundu menn first Vijntrie i Grichlandi. Berosus. The. Matt.

Periodus II.

Fraa Utgavngu Israels Foolks af Egiptalande, og til Herleidijngarennar enda, edur *Cyri* Rijkis 21sta. aars. Innehelldur *CMLX.* Ar.

Ao. M. §. 4. Auctores.

2493. Andadist Moises. Gieck Jósua yfer Jordan. Stood Soolenn kyr, og var þad athugad i China. — Deu. 34. Jos. 1. &c.

2496. Kom eitt miked Vatnsflood i Gricklande, sem var kiendt vid Devcalion, Koong i Tessalia, hvor þo aasamt morgu Folki afkomst, og flijde uppaa Fialled Parnassum; þad ordsakadest af Skridum, Jardskialftum og Regnum. — Apollonius.

2512. Othniel brooder Calebs firsti Doomari i Israel efter Jósua i 40 aar.

Marger lærder menn meina ad Dómararner hafi ei aller rikt i Israel i Röd hver efter annann, med þvi þad kiemst illa heim vid ártalid, helldur nockrer undereins og yfer vissum Ættqvisslum.

2525. Hier setur sw Danska Biblia ad Jósua hafi daaid 32 aarum efter Moisen.

2554. Cadmus kiemur til Gricklands, fraa Phænicia, innfærer þaa Grisku bookstafe, og bigger borgena Thebas. — Herodotus. Diodorus.

Hier ber sagnameisturunum á um ártaled, so munar um 80 a 100 ár. Vide Cluv. — Chytræus.

2673. Var Ilium upbigt af Tros, og kallad Troia. — Plinius.

2772. Biriudut Trojumanna bardagar og vorudu i 10 aar. — Herodotus.

2860. Savl firsti Koongur i Israel; hier fer Bibliann 10 aarum fliotara enn minn Auctor.

Ao. M. — Auctores.

2898. David tok Jerusal.m fra Jebusitum og stiftar þar Koongs setur. — 2. Reg. 5.

2933. Salomon biggdi a 7 arum Jerusalems musteri, 1037 arum firir Christi hijngadburd; hier fer Bibliann 10 arum seirna. — 3 Reg. 6.

2970. Israels og Juda Rijki adgreinast.
Róbóam Koongur i Juda enn Jeroboam i Israel.

3076. Dido Syster Pygmalionis Koongs i Phænicia bigde borgena Chartaginem. — Augustinus.

Efter þad Pygmalion drap mann hennar, sier til Fiár, flídi hún til þeirrar Eiar Cyprum, og þadann til Africam, keirti hún þar þad plátz er hún bigdi Chartaginem á. Flester Sagnaskrifarar setia þad 370 árum efter Trojuborgar nidurbrot, i tíd Jóas Israels Kóngs, hvar af avglióst er, ad Virgilius skálld diktar ósatt. um Æneam og Didonem, þvi hún hefur ecki fædd verid løngu efter daga Æneæ. Þ.irra Olympisku Leika biriun og Reikníngar bevísa þetta eirnig, sem ei hefiast fyr enn 405 árum efter Trojuborgar Eideleggiug, 25 árum ádur Rómaborg var bigd. — Joseph. l. 1. Cluverus. Strabo. Jul. Solinus C. 40. Justinus.

3119. J Tijd Ascrasapis Koongs i Assyria, var Jonas spamadur sendur af Gudi ad predika i Ninive. — Theat. Matt Evsebius.

Sumer seiga þad hafi verid í tíd Sardanapali. Adrer under Phul Belocho, sem yfervann hann. — Calvis. Chythræus.

3140. Lifdu i Gricklandi þavg nafnfrægu skalld Hesiodus og Homerus. — Chyth.

3151. Phul Belochus tok Koongdoom i Assyria, um hann er talad i 2. Kooŋganabookar 15. Cap: v: 19.

3168. Biriast spadoomar og predikaner Esaiæ spamanns, og vorudu i 90 ar. — Chythraus.

3188. Biriudust þeir Olimpisku Leiker i Grichlande. — Diod. Sic.

Þessir Olympisku Leiker sem Gricher hafa skordad sitt ár tal vid; voru fornhader af Iphito Elio, enn Pelops og Hercules høfdu ádur upfunded þá, til ad ydka Ungdóminn, i þvi ad fikta, skióta, hlavpa, støckva, glíma, þeir sem báru af ødrum — Vellejus 1. Pausanias l. 5. Strabo l. 8

feingu

Ao. M. Auctores.

feingu lavrberia krans á hofuded, nockrer setia ártal þessara Diod.
Leika 12 árum firre. 4 ár innehelldur hvør Olympias.

3199. Thiglat Pileser vard Koongur i Assyria. Hanns er gieted 2 Koongannab. 16. hann var sa firsti sem herledde Israel, Nephtalins kingvijsl. 4. Reg. 15. v. 29.

§. 5.

3212. Romulus bigger Romaborg, efter hann rikti Numas Pompilius, sem firstur skifti arenu i 12 mánadi. Liv. l. 1.

Rómaborg var bigd 758 árum firir Christi Fæding 430 árum efter Trojuborgar Eidileggingu.

3231. Salmanassar son Thiglat Pilesers inntekur og uppbreñer Samariam; flitur þær 10 Ettqijsler fangnar til Assyriam, og asamt þeim Tobiam og hanns foolk. Enn Salmanasser sette þangad aftur adrar þiooder, er sijdar voru nefndar Samverskar. 4. Reg. 18. Tob. 1.

Pad ártal sem hier er sett i þeirri Dønsku Bibliu um hernad Salmanassars i Samaria víkur frá øllum Auctoribus sem eg hefe, hann er reiknadur i henni til Annum 2260.

3238. Senacheribs Her var drepinn af GUDs Engli 185000 manns a eirni noottu. Esaiæ 36.
Ezechias siwkur; Soolinn gieck tilbaka. 2. K. b. 20.

Josephus seiger þetta fólk hafe dáed af Pest.

3251. Assarhaddon vard Koongur efter Senacherib Fodur siñ enn Merodach af Babilon yfervann hann, og samteingdi þad Assyriska Rijke vid þad Babiloniska, og sat i Babilon, enn ei i Ninive. Sleid: l. 1. De 4. Monarchiis.

3264. Dejoces Koongur i Meden, uppbigger Ecbatana Chythræus.
Um þennann tijma var Manasses Koongur herleiddur og fluttur fangenn til Babilon af Ben Merodach Koonge. Reinecius. Aventinus.

3293. Pausanias biggde Byzantium, sem nw heiter Costantinopel. Cluverus.

3347. Nabochodonozor annar med þvi nafni vard Koongur i Babilon. Josephus.

3354. Joakim Koongur i Juda, var fluttur fangen til Babilon, og 2. Reg. C. 23. 24.

Ao. M. Auctores.

og do þar, it. var þaa hertekenn Daniel, og þeir 3. Sveinar. Enn 3 maanudum seirna var Jechonias son hanns burtfluttur, aasamt Ezechiel spaamanne, og reiknast hier Upphaf þeirrar Babilonisku Herleidijngar. Jerim. C. 24.

3365. Zedechias seinasti Koongur i Jerusalem, fluttur fangenn til Babilon, mustered og stadurenn uppbrendt, og nidurbroted. Þaa lifdu þeir aagiætu spaamenn, Jeremias, Ezechiel, Daniel og adrer. Jer. 24. 29. Ez. 24.

It. þeir 7 vijsu menn i Gricklande:

Thales fraa Mileto.

Bias fraa Priene.

Pittacus fraa Mitylene.

Cleobulus fraa Lynda.

Chilon fraa Lacedemon.

Penander fraa Chorintho.

Solon fraa Athenis.

3370. Nabochodonozor aat Gras med Villudyrum, i 7 aar, enn son hanns Evil Merodak stioornadi i Rijkenu um þann tijma. Dresserus. Chythræus.

§. 6.

3390. Andadist Nabochodonozor, Evil Merodak son hanns Koongur i 2 aar. Theat. Matt.

3400. Um þessa tijma rijkti Cræsus Koongur i Lydia. Herodotus.

3420. Balthazar son Evil Merodaks Koongur i Babylon. Chythræus.

3433. Darius af Meden odru nafne Cyaxares annar, meinast hafa verid Moodurbroodur Cyri Koongs af Persia, yfervinnur aasamt Cyro, Balthazar Koong i Babylon, og kollkastar þeirri Assyrisku Einvalldsstioorn, sem varad hafdi fraa Nimrod allt þaangad til, meir enn i 1600 aar. Hann vard Koongur i Babylon 2 aar, og liet sijdann Rijked Cyro efter aasamt med Doottur sinne. Es. 13.

Babylon var þannveg biggd ad hún var halldenn óyfervinnanleg, Balthazar hafdi og láted safna þangad vistum, sem duga skilldu í 20 ár; lá Cyrus um borgena leinge forgiefens, þar til hann liet veita fljótenn Evphrates, sem rann igiegnum stadenn Xenophon.

Ao. M. | Auctores.

stadenn, ad nockruleiti burt úr sínum farveg, so fólk hanns gat vaded under múrenn um nóttena, þegar Borgarmenn uggdu ecki ad sier, Gadates og Gobryas drápu þá Balthazar Kóng, i hefnd firir þad Kóngurenn hafdi láted drepa son annars þeirra ádur, enn annann hafdi hann láted giellda. Dan. 5.

Periodus

Periodus III.

Fra Heimkomu Israels Barna wr Herleidsijngunne, til Davda *Darii Condomanni*, Innehalldande *CCIII.* Ar.

Ao. M. — Auctores.

3434. A 1sta. Ari Cyri Persiska, enn firsta hanns Babyloniska Rijkes, gefur hann Gydijngum heimfarar-leife, wr herleidijngunne, og leifer ad biggia upp Musterid; hann liet og afhenda þeim þavg H. Kier, sem tekenn hofdu verid wr Musterenu. Hier vijk eg fra þeirri Donsku Bib. p. 572. og filgir Sagnaskrifurunum. — Chythraus. Esr. 1. C. 1. 2. Theatr.

3442. Darius Histaspis Koongur i Persia, deilde Rijkenu i 20 Þioodlond.

3444. Cambyses sem Koongur vard efter Cyrum, i Persia, hindrar biggijngu Musteresens. — Josephus.

3456. Borgmeistarar wtvallder i Room, Brutus, Junius og Collatinus; Tarqvinius Koongur Dramblaate var wtrekenn, hann var þar seinasti Koongur, þa Room hafdi staded 244. aar. A þessu aari var þad sijdara Mustere fullbigt. — Chythraus. Liv.

3478. Xerxes kom til Rijkes i Persia efter Darium. — Chythraus.

3484. Xerxes Herfor til Grichlands, i hanns Her voru 3317920. manneskiur, fyrerutann sioofolkid. — Herodotus.

3499. Artaxerxes Longimannus vard Koongur i Persia. — Chythraus.

3505. Esdras Kiennimadur var sendur af Artaxerxes, til Jerusalem; og lagfærdi hann þar Rijkisstioorn Gydijnga yfer þad land hofdu efter davda Zorobabels, sem var sonarson Joachims Koongs, verid adskilianleger Landsherrar, setter af Persa Koongum. — Josephus. Esdr. 7. Esdr. 7.

3518. Var Nehemias sendur til Jerusalem. — Nehemia 2.

Ao. M. Auctores.

Hier eru Historiuskrifararnir ei vel samhlioda, badi um þad, hver af Persa Kongum hafe verid madur Ester Drottningar. Ecki helldur um tímann edur árstalid; og ei um Rikisstiórnar tímaleingd Artaxerxis Longimanni. Þó Josephus meini Xerxes hafi verid Assverus madur Ester, þá bevísar þó Christ: Matt: i sínu Theatro Historico p: 226 ad Artaxerxes Longim. hafi þad verid. Cluverus i sinne Historia Mundi fer hier 9 a 10 árum fliótara, enn hiner, hvorium eg hellur filge i árstalenu, því þeir eru miklu fleiri. Cluverus.

§. 7.

3519. Roomveriar sendu til Athenuborgar, efter Logbook Solonis, og innleiddu hanns Log i Room. Cluverus. Livius.
Esdras Prestur og Nehemias Skeinkiari, stifta þad stoora Raad, og Samkundu i Jerusalem. Jos.
3537. Fæddist i Grichlandi saa nafnfrægi Spekijngur Plato.
3541. Biriadist eitt bloodugt strijd i Grichlande, millum þeirra mektugu borga, Athenas og Lacædemon, þad varadi i 27 aar, med landsins stærsta skada. Thucidi l. 1 2. 3.
3543. Darius Nothus vard Koongur i Persia, efter fodur sinn. Chythraus.
3561. Artaxerxes Memnon Persa Koongur.
Jonathan vard ypparsti Prestur hiaa Gidijngum. Chyth.
3576. Roomaborg inntekenn af Frockum. Livius.
3581. Aristoteles fæddur. Chyth.
3605. Rijkti Artaxerxes Ochus i Persia, hann var grimmur Tyranne, liet ræna Mustere Gidijnga og lagdi aa þaa stoora Skatta. Sebellicus.
Vard Philippus Fader Alexandri Magni Koongur yfer Macedonia. Chyth.
3607. Alexander Magnus fæddist þann 7. Junii. Chyth.

Um Alexander Mikla siest talad i H: Ritningu hiá Dan. Cap. 7. v. 6 Cap. 8. v. 5. 2c. Jerem. 49. v. 19. Cap. 50 v. 44. Adrer skrifa hann fæddann þann 6. Aug.

3620. Aristoteles biriadi ad kienna Alexandro. Plutarcus.
3628. Alexander Magnus Koongur i Macedonia, 20 aara ad alldri. Justinus.

Drez

Ao. M. | Auctores.

Drepinn Ochus m Eitri af Bagoa og Arses sonur hanns 3 árum þarefter. Diodorus. Tertullianus

3629. Alexander heriar inn i Asiam. Darius Condomannus Fødurbrooder Ochi var þar ordinn Koongur. Beda. Curtius. Plutarchus.

3634. Alexander yfervinnur alla Asiam; Darius Codomannus drepinn af sijnum mønnum, hvar med þad Persiska Einvallds Rijke hafde Enda, m 6ta ári Rijkisstioornar Alexandri. Diodorus. Justinus.

Periodus

Periodus IV.

Fra Uppbirtun Rijkis *Alexandri Magni* i Persia til þeß *Augustus* took Einvallds Rijke i Room. Sem reiknast fra Dauda *Antonii* CCCIII. Ar.

Ao. M. §. 8. Auctores.

3637. Alexander yfervinnur Taxilem, Porum, og mørg lønd i Austurœlfunne, snijr aftur sijdann. Curt: Plutarchus.

3640. Andadist Alexander M: i Borgenne Babylon, efter ad hann hafdi rikt i 12 œr, og 8 mœnude. Chythræus. Arrianus.

Philippus Aridæus Broodir Alexandri samfedra vard Koongur i Macedonia. Diodorus.

Ptolomæus Lagi hershøfdijnge i Ægiptalande. Just:

Antigonus i litlu Asia. Plut:

Seleucus Nicanor i Syria. Appian: c.

Pithon i Meden, Eumenes i Paphlagonia.

Caßander i Caria, Meleager i Lydia. Diod:

Leonnatus i Phrygia, Lysimachus i Tracia.

Þanninn sundurdeildist nú strax aftur þad stóra Einvallds Rike, sem Alexander M: hafdi uppreist, og útskiftist milli hans Hershøfdingia, sem á sáum árum drápu nidur alla hans ættmenn, og sídann fiellu í mørg og blódug stríd, milli sín innbirdes, þar til Rómveriar inntóku avll þessi lønd. Diod: Just: Dion: C. Josephus.

Borgmeistarinn Paulus Æmilius tók inn Macedoniam, og fángadi Kóng Perseum, Anno 3805. Augustus tók Ægiptaland, og fángade Cleopatram, 3942. Scipio Asiaticus tók Asiam frá Antiocho M:, Pompeius Syriam, ꝛc. Liv: Just: Vell: Liv.

3644. Let Olimpias mooder Alexandri M: drepa Aridæum broder

Ao. M. Auctores.

broder hanns, enn Cassander drap Drottnijngunna Roxane og Hercalem son Alexandri.

3680. Ptolomæus Philadelphus Koongur i Egiptalandi. Um þessa tijma voru yppurstu Prestar i Jerusalem Jaddus, sem taladi þar vid Alexander M: Onias hanns son, þa Simon Justi, og efter hann Eleazar, Oniæ son. — Polybius. Cluverus.

3696. A sextanda ari Koongs Pt. Philadelphi, voru wtvalder 6 lærder menn, af hvorri Ættqvijsl Israels, efter osk og beidni Koongsens, til ad wtleggia Bibliuna a Grisku, af Ebresku, og er sw wtleggijng enn nw i mikellu gilldi. — Josephus L: 12. Cedrenus.

Hier er enn nú ágreiníngur, um ártalid hiá Sagnameisturunum, þól jafnvel þó sumer af þeim skrife, ad Bibliuverkid hafi afgiørst á 72 døgum, þá er liklegra þad hafi varad nockur ár, enn samt kiemst ei sá mismunur ártalsens þeim. — Josephus. Cedrenus. Chythræus. Eusebius.

3708. Roomveriar voru nw tekner ad mektast, hofdu innteked Walland, og gripu vijdara um sig, first færdu þeir strijd moot þeim i Phœnicia, borgenne Charthagine, og i Sikiley. — Gellius. Orosius L. 4. Diodorus.

3732. Samansskrifadi Jesus Syrach sijnar Kiennijngar. — Florus L. 1.

3753. Hannibal og Chartaginers foolk, biriudu i annad sinn strijd vid Roomveria. — Livius.

3797. Antiochus ræner Jerusalem, og for fram miked tyrannalega, med Morde, Manndrapum og hernadi mooti Gidijngum, sem settu sig upp i mooti hanns Afgudadyrkun og Tyrannaskap. — Josephus L. 12. Diodorus L. 34.

Mathatias stiftar þa Maccabæisku stioornan. — Macc: L. 1. 2.

3798. Júdas vard Hershofdijnge Juda, og efter hañs framfall — Macc. L. 1. 2.

3803. Jonathan brooder hanns.

§. 9

3822. Biriadist þad þridia strijd mille Roomveria og Chartaginis. Simon Maccabæus vard þa Hershofdijngie Gidijnga i 8 ar. — Livius. 1. Macc: C. 84.

3828. Þær nafnfrægu Borger Chorintus i Gricklande, og Chartago i Africa, voru af Romverium nidurbrotnar, og — Cluverus.

i Gruñ

Ao. M. | Auctores.

i Grunn Eidelagdar. Chyt. Cronol. setur þad 10 årum firri.

3830. Johannes Hyrcanus son Simonar vard Hofdijnge Gidijnga um 31. år. Josephus. M: 16.

Um þessa tíma tóku ad hefiast hiá Júdum þeir flockar Pharisæi, Saducæi, Esſæi. Jos.

3860. Aristobúlus sonur Hircani Koongur i Jerusalem hin firsti efter Herleidijnguna, þvij nw voru Judar fallner fra Koonginum af Syria. Jos: Strabo:

Efter hann kom bróder hanns Johannes Alexander åred efter. Cluv.

3865. Fæddist Julius Cæsar, i Room 12. Julii. Chyth.

3871. Marius yfervinnur first þa Ambros og Teutones, sem voru fallner inni Italiam, og sijdann þa Cimbros. Eutropius; Plutarchus.

3884. Deide Marius.

3889. Deidi Johannes Judakoongur, enn hanns Drottnijng Alexandra stioornadi Rijkenu efter hann, og hafde sa Pharisæiske flockur under hennar vallde mest ad segia. Jos. L. 13. Cluv.

3896. Aristobulus son Alexandri Koongur i Judæa, og Hyrcanus brooder hanns ædste Prestur. Joseph: Livius Ep.
A þessum tijmum voru stoor strijd og bloods wthellijngar i þvij Roomverska Rijke. Just. Florus

Þaug sierliguſtu stríd sem Rómveriar hádu voru mót Jugurtha, og Catilina. Mithridate í Ponto. og sídan milli siálfra Rómaeria Hofdíngia. Marium, Cinam, Syllam. Q: Sertorium. Grachum. samt i Hispania, og Siciley Item þaug sem Julius Cæsar. M. Crassus og Pompeius M. hádu mót ymsum Þióđum. Just. L. 40 Florus L. 2. Plut. Eutrop.

3900. A þessum årum heriade Pompeius M: Roomaborgar Hofdijnge i Austuralfunne, og inntok þar morg Rijke. Joseph. Diod.

Cnæus Pompeius yfervann og sigradi Mithridatem Kóng í Ponto. Tigranem i Armenia, Syriam, Ciliciam, Judæam, Mediam, Colchos, Arabiam, og útbreiddi þad Rómverska velldi Appianus in Mit. L. Holb. Diod.

til

Ao. M. Auctores.

til Ægyptalands. Undann hønum meinast Odinn og Æsir hafa flúed, komid hingad á Nordurlønd og biggt þavg. Svetonius. Torfæus.

§. 10.

3910. Pompeius inntook Jerusalem. Július Cæs.
Viriudust Herferder Júlii Cæsaris i Fracklandi. Appianus.
3914. Strijdde hann moot Ariovisto Þiskalands Koonge, sijd- Svetonius.
ann droo hann yfer Rijn; þar efter i Belgium, edur Július Cæs.
Holland, og Nidurloudenn, og endeliga yfer Siooen Diodorus L.
til Einglands; og varadi þessi Hernadur i nockur aar. 39.
3917. Licinius Crassus rænir wr Jerusalems Musteri 10000. Josephus.
Talent, med ødru fleira, og var strax a efter drepen Orosius.
af þeim Parthis. Florus.

Til ad teikna hanns ágirnd, smelltu þeir Gull og helltu ofann i hann davdann.

3922. Endadist Hernadur Júlii C: i Fracklandi, og Þiskalandi. Svet.
3923. Viriadist þad mikla Borgara strijd, milli Crieum Pom- Júl. C.
peium og Júlium Cæsarem i Room.

So leingi Júlia Dótter Cæsaris sem var Pompeio gift lifdi, vóru þeir góðer Viner Mágarner, enn epter andlát hen- nar tók þeirra vinskapur ad spillast. Pompeius misþeinkti Makt og Rikdóm Cæsaris, er hønum tilfiell efter þavg Frønsku og Þisku Stríd, sem varad høfdu i 9 ár, Július Cæsar ugg- andi firer makt Pompei i Róm, hvar hann so vel sem i ná- lægum løndum riedi eirn avllu, gat ei þolad tign hanns. So ordsøk þessa strids var Drambsemi og Ærugirnd þessara beggia Høfdingia. Cæsar ferdadist strax til Róm, enn Pompeius á- samt mørgum af Rádherrunum flíde til Grichlands. Július Cæsar bravt þá upp þad Rómverska skatta-geimsluhús, og tók þar út 4135 pund Gulls, og nærri 900000 pund Silfurs, lagdi sidann under sig Sikeley, Sardiniam, Spaniam, og fer- dadist sidann efter Pompeio til Grichlands, inn i Thessaliam.

Florus. Svetonius. Cæsar. Orosius Lib. 6. Dionysius. Epit. Livius. Luc. L. 2. Cicero ad Att. Lib: 7. Livius Epit. Cæsar L. 2. b. c.

3924. Július C. yfervinnur Pompeium vid Pharsalum, þar Plutarchus
fiellu 15000 enn 24000 voru tekner til fanga af in Pom.

C foolki

Ao. M. Auctores.

foolki Pompei, enn hann sicalfur flijde til Egipta-
lands.

Pompeius flídi med Konu sinne Cornelia, og Sexto syni Dionysius.
sinum i Egiptaland, til Ptolomæum Kóngs, hvers fødur Au- Plutarchus:
letæ hann ádur hafdi hiálpad. Par var hann drepinn svik- Appianus.
samlega af þessa Kóngs villdarmønnum, Achilla og Septimio,
enn Július Cæsar hefndi hauns aftur, hvar af þad Alexandri-
niska Stríd biriadist.

3929. Július C. lætur endurbæta þad carliga Rijm og Tijmatal. Jos.
3929. Július C. var drepenn ca Raadhwsenu i Room, og særd- Dion.
ur til Dauda, 23 sarum, af Bruto, Cassio og flei- Chythræus.
rum. Appian.
3930. Octavius hefndi Júlii C. Ømmu broodur sijns, ca Bruto Jos. L. 14.
og Cassio samt fleirum hanns banamonnum.
3935. Herodes Ascalonita son Antipaters, af Idumæa var
af Antonio og Augusto giordur Koongur i Jerusalem Jos. L. 14.
eftir Antigonum, sem var hinn sijdasti af ætt, Mach- Antiq.
abæanna og Gidijnga kine.

Pannin fullkomnadist Spádómur forfødursins Jacob, sem Genesis 49.
skedi 1680 árum ádur.

Pessi Herodes var ein grimmur Tyranne, liet hann drepa
nidur allar, þær gømlu Kónga og Høfdingia Ætter, hiá Júd- Josephus.
um samt Mariamne sína Drottning, Módur hennar, Brædur
og alla Ætt.

Periodus

Periodus V.

Fra þvij *Augustus* yfervann *Antonium* og *Cleopatram* i Ægiptalande, til þess *Constantinus Mikle* took Rijke, reiknaz CCCXXXIIX. Ar.

Ao. M. §. 11. Auctores.

3943. Octavius Cæsar Augustus, yfervann Antonium og þa Egiptsku Drottnijng Cleopatram vid Actium, og giørdi enda a þvij Ægiptska Rijke, og vard sijdañ Einvalldsherra yfer Rooma-Rijki, og hiñ firsti Keisari. Plut. Dion.

3955. Fæddist Jungfrw Maria, hennar forelldrar hietu Eliakim og Anna. Niceph.

3962. M. Messala og P. Sulp. Qvirinus urdu Borgmeistarar i Room, og meinast sa Qvirinus hin sami sem nefnist **Cyrenius**, hia Luc. 2. v. 2. Chyth. Tacitus.

3969. Var Gabriel Eingill sendur til Zachariam Prests, ad seigia hønum firir fædijng Johannis Baptistæ, þañ 24. Septembr. maanudar, og sijdann. Luc. 1.

3970. Þann 25. Martii aftur til Jungfrw Mariu, ad tilkinna JESU GUDs Sonar gietnad. Johannes fæddist. Joseph fær avijsan um Mario og hennar getnad i svefni. Luc. 1. Matt. 1.

3970. Þann 27. Decembr. Fæddur JESUS CHRISTUS GUDs og Mariu Sonur, sannur Messias. Þa hafdi Augustus Keisari biriad sijns Rijkis 42 stioornar aar, sijdann Julius C. dauda. Þa þognudu øll Heidenn Godasvavr, Augustus Keisari liet biggia Alltari þeim frumgetna GUDs. Hann liet og sla eina Silfurminnt med þessum bookstøfum *Augustus* divi F: og ødrumeigen Keisarans mynd sitiande, hvørri eirn annar framrietter eitt Reifabarn. Þetta skiede efter Luc: 2. Golzius. Cicero. Nicephorus. Adolp. Occo in Numis. pag: 41.

Ao. M.			Auctores.
	Fædijng Abrahams	2022.	
	Isaacs	1922.	
	Mosis	1598.	
	Davids	1111.	
3970.	Herodes Ascalonita liet drepa þar 72 Avlldwnga i Jerusalem.		Philo.

„ Þessi Messias og Qvinnunnar Sædi ” var fiïerheited i Paradis. A: M: . . . . . 1. Genesis 3.

Aftur var þad heited Abraham þrisvar nefneliga		G. 12. G. 18.
Isaac var því heited A. M.	2129.	G. 22.
Jacob var því lofad	2185.	G. 26. G. 28.
hann spádi um þad	2225.	G. 49.
Af Davids sædi var því lofad	2902.	2. Sam. 7.
Af Mariu Meiu	3180.	Es. 7.

Med því þad er alldeilis ómøguligt ad fá uppløggvad eitt vist ártal JESU GUDS SONAR Fædíngar, sem sýnt er í Formálanum, vil eg þó setia hier til enn meiri Fróódleiks og eftertekta Lesaranum, nockur áratøl CHristi. Reiknar þá

J. Scaliger og Calvisius	3949.
Verners Geographia	3950.
David Chythræus	3962.
M: Lutherus	3963.
Petavius	3966.
Helvaderus	3967.
Theat. M: Cluverus og misg marger fleiri	3970.
Edvalds Registur.	4000.
Usserius og Comp. Chronol. Dan. med fleirum.	4004.
Vignoles	4156.
Kohlreiffer	4509.

Þad er ei ásetníngur minn ad álikta neitt víst um í þessu Skrife hverier af Sagnameisturunum riettast ritad hafe um ártal CHristi, því þar um mætti skrifast ein heil bók, og menn

þó

Año Christi. Auctores.

vera í þvissu. Eg sie ad þinn hálærdi D. Biskup Herslèb helldur þad sked af GUDs alvísa Ráde firer vissar ordsaker ad mønnum er slíkt ei framar opennberad. Þad er skillda mín ad giøra Lesaranum grein firer, hvers vegna eg hefe reiknad þad til Annum 3970. og er þar um talad i Formálanum. Vide D. N. Herslebs Prædikaner Pagin. 543. Editio 2.

1. Var Christur Guds Sonur umskorinn. Luc. 2.
Komu Vitrijngarner wr Avsturæalfu. Mat: 2.
Þavg Joseph og Maria flija i Egiptaland.
Herodes Ascalonita liet myrda Sveinbornenn til Bethlehem.

Nockrer lærder menn hafa skrifad tavlu þessara barna, og reiknad þav 144000. hvad þeir villa bevísa af Apocalyp. 14. v. 3. Josephus.

2. Deide sa vondi Tyranni Herodes Ascalonita, 70 æra ad alldri, hann madkadi til davda i sundur. Jos:
3. Komu til Rijkes i Judæa Herodes Antipas, og brædur hanns Archealavs og Philippus, deildi Augustus landenu milli þeirra, i Fioordwngs høfdijngia dæmi. Josephus L. 18.
Komu þavg Joseph og Maria fra Egiptaladi, med Barnid JESUM og biuggi i Nazareth. M: 2.
11. Augustus Keisari rak Archelaum i wtlegd til Fracklands.
12. JESUS kiendi i Musterenu.
16. Cæsar Octavius Augustus Keisari andadist i borgenne Nola, i Vallande þann 19. Augusti Mæanadar, 76. æra ad alldri, a sinnar Rijkesstioornar 57. æri. Chythr. Cluv. Evseb.

Af þeim loflega Herra feck Mánudurenn Augustus sitt Nafn. Tac.

Tiberius Claudius, Augusti Stiwpson og Doottur madur vard Keisari i Room. Svet.
21. Doou þeir miklu froodleksmenn, T. Livius, Ovidius, og Horatius nockru seirna.

§. 12.

28. Var Pontius Pilatus af Tiberio Keisara settur yfer Gidijnga til Landsdoomara. Josephus.
29. Hoof Johannes Baptista sijnar Niatestamentis Predikaner, og biriadi ad skijra. Mat. 3. Mar. 1.

Ao. Chr.		Auctores.
30.	Var CHRISTUS skijrdur af Johanne Baptista.	Luc. 3.
	Herodes Antipas liet setia Johannem Baptista i Fangelse.	Mat. 4.
32.	Johannes Baptista hælshoggvenn, efter ad hann hafdi seted i Fangelse eitt ar og 3. maanadi.	Mat. 14. Marc: 6.
33.	A atianda ari Tiberii Keisara þann 24. Martii, innsetti JESUS GUDs Sonur Kvolldmaaltijdena og hiellt Sidijnganna Paaska.	Mat: 26. Chytræus.
	25. Var hann Kroßfestur og pijndur. 2c.	
	5. Maii stie GUDs Sonur upp til Himna.	Luc. 24.
	15. sama maanadar kom H: Andi yfer Postulana, þañ sama dag sem Moisis Logmaal var wtgiefed a Sinai Fialli 1542 arum adur.	Act. 2. C. 3. 4. 5. 7. Evsebius.
	Petur Postuli sneri 5000 manns, Læknar halltann.	Hieronimus.
	Stephanus grijttur.	
34.	Pavll Postule kalladur af Gude.	Act. 7.
35.	Herodes Agrippa hinn elldri vard Koongur i Judæa.	Jos.
38.	Deide Tiberius Keisare. Pilatus var sendur til Room, af þvi hann var klagadur firer morg og mikil skañarverk. A þvi ari fæddist Nero.	
	Cajus Caligula vard Keisari. Hann rak Herodem Antipam i wtlegd, var annars ein grimmur Tyranni rikti 3 ar 9 maanude og var so drepenn.	Josephus. Hieron. Dion.
40.	Herodes Antipas og Herodias rekiñ i wtlegd til Fracklands. Pilatus drap sig a Sverdi.	
42.	Claudius Tiberius Drusus Keisari i Room, rijkti 13. ar 8. maanadi 20 daga, deide 13. Octobr.	Dion. Cluverus.
44.	Herodes Agrippa liet lijflaata Jacob Postula og kasta Petre i Fangelse, hvadann Guds Eingill frelsadi hañ. Andadist Jungfrw Maria Mooder Christi 59. ara gomul, þann 15. Aug.	Act. 12. Cluv.
	Evseb: skrifar ad Jungfrú M: hafe dáed Anno 48.	
45.	Herodes Agrippa liet hallda kostuliga veitslu, og gledi i hverri hanns undermenn veittu honum gudligann heidur, enn hann vard strax siwkur, herfelega, vall madkum, og lifde 5. daga; Rijkti 7 ar. Herodes Koongur af	Joseph. Lib. 19. Act. 12.

Chalcis

Ao. Chr. | Auctores.

Chalcis kom i hanns stad i 5: aar, og efter hañ Agrippa yngri.

48. Var halldenn sw firsta Geistlig samkoma af Postulunum til Jerusalem.

51. Claudius Keisari giftist Agrippina mooder Neronis, sinne broodurdootter, og var hwn hanns 6. kona. Tac.

54. Fæddist i Room eitt Svijn, er hafde Klær sem Orn. Tac.

55. Agrippina liet drepa Claudium Keisara, a eitrudum Ætisvepp, sem Keisarinn bordadi giarnan. Domitius Nero vard 6. Keisari i Room. Dion. Tac. Añ:

59. Paull Postuli skrifar sijna pistla fraa Room. til Galatas. Epheseos, til Thimot. annann Philippenses. Colossenses, Philemonem. adur hafdi han skrifad fraa Epheso til Roomveria og Corintios hinn firra. neml. Anno 55 og fraa Phillippis annann til Corinthios. Chythr.

63. Jacob Postuli Alphæi, grijttur og kvalinn til dauds, af Anania Hofudpresti. Hieron. Evseb.

65. Viriadist sw firsta ofsokn moot Christnum monnum, ordsokenn til þess var sw, ad Nero Keisari feck eitt sinn list til ad siaa hverninn Troiæ eideleggijng tilgieck, liet þvi setia elld a stadenn Room, so varadi baaled 6. daga og 7. nætur. Þetta kiendi hann Christnum monnum, og ofsokti þaa med hrædiligum pislum þar fyrir i 4. aar, voru þaa Postularnir Petur og Pavll aflifader i Room, a Neronis sijdasta aare. Tac. Añ. Svet. Jos: Lib. 20. Evseb: Tert.

68. Viriadist firer alvoru strijded mooti Gidijngum, og sendi Nero, Vespatianum til ad setia nidur þeirra Uppblavp, og straffa þaa. Jos.

69. Nero Keisari stack sig i hel med sverdi. Xiphil.

Þær dæmalavsu ódáder sem Sagnameistararner hafa uppteiknad um þennann Tyranna, eru óheiriligar. hiñar sierligustu 1.) Ad hann liet drepa Agrippinam Módur sína. Domitiam Fødur Systur sína, Britannicum Bródur sinn. Crispinum Stiúpson sinn. Octaviam Konu sína, og Syster, Poppæam Konu sina spreingdi hann ólietta med hælnum, i mórde Claudii Keisara Svet. Tac. Dion. in Ner.

sara

Ao. Chr. Auctores.

fara var hann medvitari Módur sinnar. Senecam og Burrhum sina Skólameistara og ótal fiølda af ødru Fólke saklausu, drap hann, sumt med Eitri og sumt med ødru móte.

2.) Hann drigdi Blódskøm med Móder sinne og Syster, samt hórdóma Sódómam og Savrlife med mørgum ødrum bædi Konum og Kollum. Tac.

3.) Hann fór med Galldra og Særingar, tók Mútur og útselldi Embætti. Dion.

4.) Hann uppvakti hina grimmustu ofsókn móte Christnum mønnum, hveria hann liet yfersmiria med Tiøru, Vari, Oliu, og liet þá so loga lifandi; af þeim brendi hann þannveg so mikenn fiølda, ad Læker af þeirra feiti er brádnadi af Likømunum runnu um Gøturnar í Róm. Joseph.

§. 13.

70. Galba vard VII. Keisari i Room, i sio mænade. Tac.
Otto Salvius vard Keisari 4. mænadi. Svet.
Linus vard firsti Biskup i Room efter S. Petur. Dion.

71. Vitellius Aulus Keisari i Room i 8 mænadi, þeir Christnu fluttu sig wr Jerusalem sem þa var umsetenn og yfer Jordan, takandi sier þar boolfestu. Jos.
Vespasianus Flavius eirn milldur og goodur Herra vard Keisare i Room, um 10. ær; enn Sonur hanns Titus vard aftur Hershofdijnge moot Judum. Dion. Joseph.

72. Þann 10. dag Augusti mænadar var Jerusalems Mustere uppbrent af Roomverium, æ þann sama dag mænadar var þad firer 660 ærum þár firer, uppbrent af Nabogodonozor. Gullborded, Lioosastiakann og Logmæls Toblurnar, med ødrum bwnadi og Kierum flutte Titus til Room; borgenn var øll nidurbroten, og brend, herleiddar 90000, enn deiddar yfer 700000 manns, af Judum, og Prestarner aller drepner. Joseph. Egesippus. Eveb. Sveronius.

81. Titus son Vespasiani vard Keisari i Room, æ þessum ærum ox og wtbreiddist merkiliga Guds Ord og Christi Evangelium. Dionysius.

82.

Ao. Chr. Auctores.

82. Fiallid Vesuvius i Vallande spios elldi i hverium ad sa mikli frædi madur Plinius hinn elldri tijndist.

83. Flavius Domitius brooder Titi vard Keisari.
Þeir villumenn Ebion og Cerinthus biriudu ad kienna sijn villulærdoom nefnl. ad CHristur hefdi ei nema lijkamlega nattwru, og ad menn yrdu Saaluholpner firer Logmaalsens Verk. Evseb. Iren.

90. Var Johannes Gudspiallamadur fangadur, sendur til Room, þar var honum kastad i glooandi Oliukietil, og sem þad ei skadadi hann, var hann wtlægur gior til Eiarennar Patmum, hvar hann skrifadi sijna opennberán. Tert. Hieron. Orig.

96. Og biriadist nw sw onnur blooduga offokn mooti þeim Christnu, þaa var Thimotheus, Onesimus, Dionisius, Areopagita deidder, it. Cletus og Anacletus Biskupar i Room. Hieron. Tert.

Johannes Gudspiallamadur ritadi sina Openberan þá hann hafdi verid 5 ár í Eiunne Patmo, á þeim tímum lifdu marger lærder menn, so sem Cornelius, Tacitus, J. Solinus, Quintilianus, Josephus, Juvenalis, Martialis. Evseb. Gellius.

98. Var Tyrannenn Flavius Domitianus drepenn.
Nerva Cocceius vard Keisari i Room, hann rijkti lofliga 1. aar 4. maanude 9. daga. Aurel. Victor.

Johannes Gudspiallamadur kom um þennann tima aftur úr Eiunne Patmo, til Ephesum borgar, enn þá hann kom í borgena, var útborenn ein andvana gøfig Kona, er hiet Drusiana, enn þá Postulenn mætti líkfilgdenne vakti hann Konuna upp firer Guds kraft; þar efter skrifadi hann sin Gudspioll, móti Ebione og Cerintho villumønnum, sem neitudu Guddómi CHristi. Dion. Niceph. Svidas. Hieron.

99. Marcus Ulpius Trajanus vard Keisari i Room, eirn froomur og goodur madur. Plin. Jun.

100. Deide Johannes Evangeliste, 91. aars gamall. Evs. Hieron.

105. Lifdu þeir merkilegu Sagnaskrifarar Plutarchus og Flo-

D rus

Ao. Chr. Auctores.

rus og samsettu a þeim arum sijnar frasøgur. Sa firri var Traiani Keisara Skoolameistari, þa lifdi og Plinius yngri Systur son Plinii náttwrufpekijngs. Chyth.

108. Vir adist sw þridia stoora offsookn mooti þeim Christnu, hwn ordsakadist firer Heidijngianna umtølur, og varadi i 6. ar, þar til Plinius yngri skrifadi Keisaranum til afsøkunarbref, um þa Christnu, þa var deiddur Simon Cananæus Postuli, 120 ara gamall; Ignatius og marger adrir. Eges. Evseb. Orosius.

118. Ælius Hadrianus vard 15. Keisari i Room, 21. ar. Spartianus.

127. Svetonius skrifari Adriani Keisara, samannskrifar sijnar Søgur. Hann var eirn grimmur mootstødumadur Christinna manna.

130. Liet Keisarinn uppbiggia eina borg, er hann nefndi *Æliam* Capitolinam, þar sem Jerusalem hafdi staded, og Musteri Juppiters, þar sem Musterid, og þad allrahelgaste var adur. Hier firir giørdu Judar Upphlavp mooti honum, þeirra Hertoge var Barcolchab, sem sagdiz vera Stiarna sw Balaam umspaer i Num. 17. v. 17. Dion. Xiphil. Evseb.

I þvi stridi vóru drepner 50000. Júdar, og þeirra Herrahøfdingie, enn þeim sidann sterkliga firerboded ad koma til Jerusalem, edur inn i stadenn, án þess þeir giæfi þar til størrar Summur peninga. Hieronymus. Theat. Mat.

139. Antonius Pius vard Keisari i Room. Chyt.

140. Thelesphorus Biskup i Room, innriette firstur savng i Kirkiunum, hellst a Joolanoottena. Sigeber.

159. Egesippus Gidijngur sneríst til Christum og skrifadi sijna Kirkiuhistoriu i 5. Bookum.

162. Andadist sa loflegi Keisari Antonius Pius, efter hañ kom Antonius Philosophus og Lucius Verus: Under þessum Keisurum skede sw fioorda offsookn moot Christnum monnum; þa var deiddur Polycarpus Lærisveirn, Johannis Postula, Justinus, Blandina, og fleiri. Evsebius. Iræn. Nicephorus.

181.

Ao. Chr. | Auctores.

181. Lucius Commodus sonur Antonini vard Keisari i Room. Ser. Aur.
191. Jodanna Biblia sem kallast Thalmud, var samanskrifud. Soter Romaborgar Biskup, innsette Hioonavijgslur. Iræn.

Um þessa tíma sendi Lucius Englands Kóngur til Róm, og begierdi Kiennemenn, ad christna landid. Beda.

194. Helvius Pertinax Keisari, ei fulla 3 mánadi; Sijdann Didius Júlianus i 2 mánudi, hann var eirn rijkur Edalmadur, hánn keisti firer penijnga Keisaradæmid, og var sijdann drepinn, efter 2 mánadi; Þá vard Septimius Severus Keisari. Um þessa tijma lifdi Tertulianus frá Charthagine. Herodian. Spartianus. Herodian. Dion.

§. 14.

200. Biriadist sio fimta offsookn mooti þeim Christnu. Tertull.
212. Antoninus Caracalla vard Keisari. Spart.
218. Opilius Macrinus drap Caracallam, og vard so Keisari, ásamt Diadumeno, i 14. mánadi. Herodian.
219. Heliogabalus vard Keisari i 3 ár. Lamprid.
223. Var hann drepinn i einu Nádhwsi i Room, inni hvert hann hafdi flwid, og so vard Alexander Severus Keisari, um 13 ár. Herodian.
236. Július Maximinus Thrax Keisari i Room, hañ biriadi þá siottu stooru offsookn moote Christenndoomenum. Capitol.
238. Urdu þeir Gordianus, Pupienus og Balbinus, Keisarar i Room 1 ár. Herod.
239. Gordianus annar Roomaborgar Keisari. Capitol.
245. Philipp Arabiske Keisari i Room. Þessi liet sig skijra og var hinn firsti christenn Keisari, rijkti 5 ár. Sext. Aur.

Cassiod. skrifar ad þessi Keisari hafi rijkt 7. ár.

252. Biriadist under Decio Keisara sio siounda blooduga offsookn Christninnar, sem var mioggrijm. Þá er skrifad ad þeir 7 sofendur hafe legid i filsnum, allt fram á daga Theodosii annars, yfer 200 ár. Aurel. V. Evsebius.

Under Decio Keisara hófust þeir firstu Múkar og Einsetumenn edur Eremitar, Paull frá Thebis var hiñ firsti af þeim.

254. Gállus Volusianus og Emilianus Keisarar 1 ár. Zosimus.

 256.

Ao. Chr. Auctores.

256. P. Licinius Valerianus Roomaborgar Keisari. Hañ biriadi þaa attundu stooru offokn moot Guds Christni Trebell. Poll.
og varadi hwn i 5 aar.
Var Cyprianus Lærifader haalshoggvenn.

261. Valerianus var faangadur af Sapora Persa Koonge, Euseb.
sem leinge brwkadi hann firir Footskor, og sijdañ liet flaa hann qvikann:
Gallienus og Valerianus yngri Keisarar. Trebell. Poll.

271. Claudius Flavius vard Keisari i Room.

273. Valerius Aurelianus vard Keisari. Vopiscus.

275. Under þessum Keisara skiedi sw niwnda offokn, mooti Euseb.
Christendoominum.

§. 15.

279. Tacitus Keisari i 6. maanudi. Aur. V.

281. Aurelius Probus vard Keisari um 6 aar, sijdann Aure- Vopiscus F.
lius Carus, og Carinus.

286. Valerius Diocletianus og Maximianus, urdu baader Eutropius.
Keisarar i Room; tooku þeir sier til medhiaalpara Constantinum Chlorum, dotturson Flavii Claudii og Maximinum.

303. Biriadist sw tijunda offookn Christninnar, under Diocletia- Sulp. S.
no, sem hafde aasett ad burtridia Christninne, og eida Euseb.
hana, enn þaa hann saa ad hann gat þad ei, sagdi hañ
sig af med Keisaradæmed; Þessi offookn var miog Zozim.
stravng, og varadi i 10 aar, þar til Maximinus Keisari deidi.

308. Constantinus Chlorus og Galerius Maximinus, Keis- Euseb.
arar, þeirra medstioornendur vooru:
Severus, Maximinus yngri, Aurelius, Maxen- Eutrop.
tius og Valerius, Licinius.

Periodus

Auctores.

Periodus VI.

Frá Rijkisstioornar biriun *Constantini Magni*, til daga *Caroli Magni*, hinns firsta Keisara i Þijskalandi, Innehelldur *CCCCLVIIII.* Ar.

Ao. C.

314. Efter þad Constantinus Magnus, son Chlori, hafdi yferunned Maxentium, og adra sijna mootstodumenn, vard hann Einvallds Keisari yfer Roomarijke, Moodir hanns hiet Helena, doottir Celi Koongs i Einglandi, ein vel christenn og gudhrædd Princessa; Þaa liet Keisarinn befala þaa christnu trw, yfer allt Rijked, brioota Hof, enn biggia upp Kirkiur, samt tilleggia þeim Frelse og inntekter. Eusebius. Nicephorus. Ruffinus. Theodoretus.

Helena Drottning fieck vitrun i svefni, ad reisa til Jórsala, og yferlíta þad plátz. Hún liet þá i gardenum Gethsemane uppbiggia eina kostuliga Capellu, yfer Grøf Jungfrú Mariu, sem þar skal vera, it. liet hún til Bethlehem biggia i þeim stad er Christus fæddist, eitt kostulegt Marmara Mustere, eñ añad liet Keisarinn biggia yfer Christi Grøf. Euseb. Zozom. Socr. Sul. Sver.

315. Biriadi sa Villumadur Arius (eirn Avlldungur i Alexandria,) ad wtbreida sinn lærdoom, i hvorium hañ neitade Guddoome JESU CHRISTI. Socra.

316. Sa Keisarenn um midiann dag a Himnum eitt Krossmark med Elldslit, og þar hia þessi ord a Grisku Chyth. **under þessu merki sigrar þw.**

321. Constantinus M. liet firstur med einre Fororduijng uppbiooda, ad hallda Sunnudægenn helgann. Euseb.

325. Var af Keisaranum halldenn Biskupa samkoma i borgeñe Nicæa i Asia, þar var hondlad um Arii lærdoom, og Guddoom Christi. Sami Arii Villulærdoomur var Sozom. Socr.

Ao. C. Auctores.

Þar fordæmdur, og æ mooti hønum samanntekenn sw Nicæniska trwarjaatnijng, þarnæst var høndlad um Athana. Paaskahallded, og æliktad ad Paaskar i øllum Christ- Theod. endoomenum skilldu halldast næsta Sunnudag efter fullt twngl i þeim firsta maanadi, nefnel. Aprilis. Novati Socr. og Miletii villulærdoomur nefnel. ad stoor Syndurum idem. ætti ad neita aflausn, var fordæmdur. Endeliga var æ þessum Biskupa fundi øllum Geistligum tillæted ad Soz. giftast. Ruff.

Þessi Biskupa fundur varadi í 3 ár, og nockud meir, Euseb. þar komu samann 318 Biskupar, og ein stór fiollde aññara lærdra manna, úr øllum løndum. Theat. H:

327. Andadist Helena Drotthijng ættræd ad alldri. Socr.

Skrifad er ad þegar Helena Drottning fór til Jórsala hafe hún funded þad sama Kroßtrie sem vor Frelsari var pínsdur á. It. Naglana alltsamann sockid í Jörd, og ad hún hafe fært þad Keisaranum Syni sínum. Sídann er sagt ad hann hafi látid sétia þá Nagla í Beitsli og þann Hiálm er hann brúkadi í stríðum; hvar til hinn H: Ambrosius sýnist benda í sinne Líkræðu efter Theodosium Keisara og heimfærir þángad Spádóm Zach. Cap. 14. v. 20.

§. 16.

330. A þessum ærum liet Constantinus Keisari vegsamlega og Euseb. med mikilli prakt, prijda og uppbiggia borgena By- Oros. zantium, sem liggur vid Stoolpasund, edur Hellespontum, og liet kalla hana *Constantinopel*; sette hann Byz. þar Keisara stool. Þesse borg var kollud af vorum fornmonnum Miklegardur. Euseb.

337. Liet Constantinus M. Keisare skijrast, og andadist sijdañ Euteop. i Borgenne Nicomedia, þann 22. Maii 66. æra gamall, æ sijns Rijkes 31 æri. Socr. Theat.

Arius Villumadur dó á þ:ssu ári, med því móti ad þá hann ferdadist til eins samfundar, hvar hann átti ad medtakast aftur til sameiníngar Christena manna, feck hann á veigenum yd- Socr. Hist. Magd. C. 4.

Ao. C. **Auctores.**

ydraverk, velk þvi i eitt Nádhús, hvar hann skømmu seirna fannst davdur af þeirri ordsøk, ad øll innyblinn runnu nidur um þarfagángenn.

340. Constantinus, Constantius og Constans, Syner Constantini M: urdu Keisarar. Evtrop.

343. Constantinus heriadi a broodur sinn, og var drepenn. Pomp.

350. Constans Keisari i helsleigenn, af Magnentio. Socr.

355. Took Constantius Julianum sier til Medstioornara, og gifte honum Systur sijna Helenam. idem.

361. Deide Constantius, enn Júlianus vard Keisare. Marcell.

Þessi Keisari var bródurson Constantini M. hann var eirn vondur madur, kastadi trúnne og var þvi kalladur Gudnídingur, hann ætladi ad láta uppbiggia Jerusalems Mustere fyrer Júdana, enn þad tókst ecki, þvi Elldur kom upp úr Jørdene, og fortærdi biggingunni, adrer segia Reidarþrumur. Socr. Theod. Ammiän.

363. Júlianus Gudnijdijngur fiell i strijde, enn Jovianus eirn lofligur Herra vard Keisari. Evtrop. Oros.

Júlianus Keisari dró út i strid móti þeim Persisku i þvi var hann skotinn med Spióti miøg so til bana, enn er blóded rann úr sárinu liet hann blæda fullar bádar lúkur sinar, fleigdi sidann blódenu i loft upp og mællti: NU SIGRADIR ÞU GALILÆARE, so kallade hann CHristum af spotte. Oros. Socr.

364. Deidi hann, enn Valentinianus kom i hanns stad, med broodur sijnum Valente. Socr.

366. Brann upp Jerusalems Musteri sem Jwdar voru farner ad uppbiggia. So og lijka Godahofed i Delphis hverutveggia af loftelldi og hefur hverigt sijdann verid uppbiggt. Chyth. Theat. Chyth.

367. Kavs hann til Keisara Gratianum son sinn, efter sig. Suidas.

370. Ulphilas Biskup þeirra þiooda sem kolludust Gothi, upp fann þa Gothisku bookstafi, og wtlagdi þad nija Testament a þeirra maal. Oros.

374. Andadiz hinn H: Athanasius þa hann hafdi verid Biskup i Alexandria i 46 aar, og wtstood margar ofsookner Socr.

af

Ao. Chr. Auctores.

af þeim Arianisku firir Guds ords saker. Oros.

375. Andadist Valentinianus og

378. Valens Keisari brooder hanns, var brendur inne af Theod. þeim Gotis.

379. Gratianus og Valentinianus *II.* urdu Keisarar. Soz.

380. Tooku þeir Theodosium sier til medhiælpara. Ammian.

383. Var Gratianus drepenn. Oros.

385. Var halldenn Biskupa fundur i Miklagarde af Theodosio Keisara, mooti þeim villumonnum sem nefndust Macedoniani. Þeir neitudu ad H: Andi væri sannur Gud, þar komu saman 150 Biskupar; þa var bætt vid Symbolum Nicænum þessu Vier truum og á h. Anda; til enda. Theat. The.

392. Valentinianus var og af dogum rædenn.

A þessum timum lifdu þeir storu Lærifedur, og Biskupar, Gregorius, Ambrosius, Basilius, Ulphilas, Hieronymus, Augustinus, og marger adrer, it. Johannes Chrysostomus. Zonar. Sulp. S.

395. Andadist Theodosius M. eirn hinn besti og merkiligasti Keisari, enn Syner hanns komu til Rijkis: Honorius vard Keisari yfer Nordur og Vesturlondum. Arcadius riedi yfer allri Avsturælfunne. Onuph. Socr.

404. Lærifaderenn Joh. Chrysostomus Biskup i Miklagardi var rekinn i utlegd firer hanns ofdiarfar predikaner æ mooti Keisarans Drottnijng Evdoxia. Evag. Socr.

408. Andadist Arcadius Keisari, enn son hanns Theodosius Annar kom til Rijkis. Zonar. T. 3

410. Alaricus Gotha Koongur inntook Roomaborg, og rænti hana, sijdann inntooku þesser Gothar Spaniam, og stiptudu þar eitt nytt Rijki. Oros.

Efter þad Alaricus hafdi rænt bædi Rómaborg og Italiam, deide hann, enn Ataulphus vard aftur Kongur, hann fór aftur til Róm og rænti þar, enn nu: sidann feck hann Placidiam Keisarans Systur til ekta. A þessum timum lifdu þeir Claudianus Skálld, Prudentius, Procopius, Orosius, Aurel. Victor. Sozomenes. Marcell. in Chron.

§. 17.

Año Christi. Auctores.

§. 17.

423. Andadist Honorius Keisari, og vard Valentinianus *III.* hanns Systur (ɔ: Placidiæ) son, aftur Keisare. Procop. bell. Van.

424. Sw Franska Koongastioern biriast, firsti Koongur Pharamundus, efter hann Clodion, og so Merovæus. Amon. L. 1.

Afkomendur þessara Kónga, riktu í Fracklande, allt til daga Pippins, fødur Caroli Magni. Cluv.

425. Theodosius Keisari stiftadi Hæskoola i Miklagardi.

428. Burgundia land vid Rijn took vid Christni.

Nestorius Villumadur var Biskup í Miklagardi 3 ár hañ neitadi Guddómi og Holldtekiu Christi med mørgu fleiru hañs Lærdómur var fordæmdur á Biskupa fundenum i Epheso 431. Þar komu meir enn 200 Biskupar.

430. Palladius vard firsti Biskup i Scotlande. Beda.

446. Fundust þeir 7 sofendur skamt fra Epheso borg i einum hellir, hofdu þeir sofid i 195 ær. Cedr. Niceph.

449. Anglosaxar med sijnum Hershofdijngium Hengisto og Horsa uppretttu eitt nijtt Rijki i Einglandi. Beda.

450. Deidi Theodosius Annar Keisari i Miklagarde. Theod.
Marcianus kom i hanns stad.

451. Attilla Hwna Koongur heriadi ækafliga i Vallande, og annarstadar; A þvij æri hielldu Roomveriar vid hann eitt stoort slag, i hvoriu ad fiellu yfer 160000 manns æ bædar sijdur, og 90000 af þeim Frönsku. Jornandes. Theatrum Matt.

Sá nafnkunnige Köngur Þidrik af Bern, sem þá filgdi Rómverium med Koppum sinum, fiell i þeim bardaga

455. Deidi Valentinianus Þridie Keisari i Room. Zonar. T. 3
Maximinus vard Keisari i 77 daga, þa drap Gensericus Koongur hann, og rænti Room i hefnd efter Valentinianum. Procop.

Christian Matthiæ skrifar, hoñ hafi þá rænt i Róm, þeim Kierum og Gullbúnadi, sem Titus flutti þángad frá Jerusalem. Eftir Maximinum vard Avitus 10 mánadi og 15 daga, eftir hann var einginn Keisari i 10. mánudi. Cassiod. Sidon.

Ao. C. Auctores.

456. Borgen Venetia i Vallande firſt biggd.

457. Majorianus vard Keiſari i 4 aar og 4 maanudi. Sig.
Þaa var enn Keiſara lavſt i 3 maanudi og 12. daga. Sigon.
Andadiſt Marcianus Keiſari i Miklagarde, Leo vard P. Diacon.
þar Keiſari i hanns ſtad. Zon.

461. Severus vard Keiſari i Room 3 aar og 10 maanadi; þaa Cedr.
var enn eingenn Keiſari 1 aar og 8 maanude. Casſiod.
Lifdi ſaa nafnfrægi Artus Koongur i Englandi.

467. Anthemius Keiſari 5 aar 3 maanude, þaa Olibryus i 3 Onupher.
maanadi 23 daga, þaa Keiſara lavſt 4 maanade, þaa idem.
Glyærius 1 aar 3 maanade 21 daga.

474. Július Nepos Keiſari i Room 1 aar 2 maanadi 21 dag, Sidonius.
þaa Oreſtes.

476. Auguſtulus ſijdaſti Keiſari i Room; Odoacer Koongur Appollin.
i Vallandi, rak hann fraa Rijke efter 11. maanadi. Onuph.
Hann, ſetti ſitt Koongs Adſetur i Ravenna borg, og Evagr.
rijkti i 14 aar.

Þá var lided frá því Július Cæſar yfervann Pompeium, Jornan.
og uppretti það Rómverſka Keiſaradæmi 352 ár, enn ſá tími Niceph.
ſem veſtur Keiſaradæmid hafdi einga Keiſara til Carolum M.
eru 324. ár 4. mánader.

478. Andadiſt Leo I. i Miklagardi, enn Leo Annar vard Kei- Cedren.
ſari 1 aar, og med honum Zeno Iſauricus i 17 aar. Zonar.

§. 18.

490. Theodoricus af Verona ſtiftar eitt nijtt Rijki i Vallande, Chyth.
og yfervann Odoacrum.
Hunnericus Koongur i Africa, filgdi faſt þeim Aria- Casſiod.
niſka Lærdoomi, og uppvakti grimma offookn mooti þvij Cluv.
Riettchriſtna folki; Hann ſwnadi i ſundur og vall mod-
kum til davda.

Hvert þeſſi Kóngur er hinn ſami, ſem hier um talar Ano
451 er óvíſt. enn ef ſo er, þá verdur annadhvert árstalid ad
vera óriett.

491. Anaſtaſius Dicoros Keiſari i Miklagarde i 27 aar, doo Zonar.
af Reidarſlage. Cedr.

Skømmu

Ao. C. Auctores.

Skømmu ádur enn hann dó, sá hann til sín koma í svefni ein ógurligann mann er hiellt á Bók, sá sagdi " Siá þú: "vegna þinna ravngu Trúarbragda, skal eg afmá 14 ár af " þinum Lífdøgum," hann fannst davdur í sængenne strax þar efter, 88 ára gamall.

518. Justinus Thrax vard Keisari i 9 ar.

Johannes Rómaborgar Biskup, krónadi þennann Keisara firstann, því nú vóru þeir Biskupar farner ad taka sier nockur skonar mindugleika til, framar hinum ødrum. Evagrius. Theat.

527. Justinianus vard Keisari i Constantinopel. Zonaras.

531. Justinianus liet samanntaka i eitt, þavg Roonwersku Løg, kollud Corpus Juris *Justiniani*, it. Pandectas, Institutiones juris Civilis; og eñ nw mørg fleiri. Valla. L. 4. Auson.

533. Belisariu. Keisarans Hershøfdijnge, yfervann Gilimer Koong þeirra Vandalorum, og Africam aftur under Keisaradæmid. P. Diac. Procop.

541. Hreinsunar Hætid Mariu iñsett af Justiniano Keisara. Sabell.

552. Efter þad Hershøfdijngar Keisaranns Justiniani, Belisarius, og efter hann Narses, høfdu yferunned þa Gothisku Koonga, Theodatum, Vitigetem, Totilam, og Tejam, inntook Keisarinn Valland, og skattgillte þad. Blondus. P. Dia.

565. Andadist Justinianus, Justinus Annar, kalladur Curopalates vard Keisari. P. Diac. Evagr.

567. Sw Longobardiska Rijkesstioorn biriast i Vallande, þeirra firsti Koongur hiet Alboinus. Onuph.

Ordsøkenn hvar fyrer þeir Langbardar heriudu í Vallandi, var sú ad Drottning Sophia, skrifadi Keisaranns Hershøfdingia Narsete til, ad med því hann var ein Gielldingur, skilldi hann koma og vera og spinna med sínum Jómfrúm; hvar til hann svaradi, ad hann villdi vef- þann vef, sem hún skilldi alldrei fá uppraked; kalladi hann sídann þá af Lúmbardia, eina þiód komna hiedann af Nordurløndum, inn í Valland, P. Diac. Onuph. Chron. Fun.

 hvar

Ao. Chr. | Auctores.

hvar þeir first ráku ein grimmann og lángann hernad, og sídann innrettu þar eitt Kóngs Ríki, sem varadi fram á daga Caroli M: Þeir Rómversku Biskupar sem vier hierefter nefnum Páva; høfdu þá enn ei valld fengid í verslígum Málum. Keisarinn sendi þá ein Erkihertuga til ad stiórna þeim parti Vallands sem Langbardar høfdu ei yferunned; sá firsti hiet Longinus hann sat í Ravenna; og varadi sú stiórn í 175 ár. Theat. Ch. Pomp. Læt.

574. Stiftad firsta Mwnklijst, í Beveren i Þijskalande. P. Diac.

576. Tiberius Keisari i Miklagarde, ein froomur og godur madur, sierdeilis moot Fatækum. Evagr.

578. Fæddist sa nafnkiendi Falsspamadur Mahomet, i Borgenne Mecha i Arabia. Mooder hanns hiet Emena enn Fader Abdalla, miog fatæk og umkomulaus.

§. 19.

583. Mauritius vard Miklagards Keisari. Evag.

585. Reiknast ad Haralldur Hilldetavnn Dana Koongur sie fæddur, vard Koongur 15 vetra.

604. Phocas einn grimmur Tyranni vard Keisari. Diac.

Beda skrifar ad þeir Angli sem nú høfdu stiórnad i Englandi í 150 ár, hafi um þessa tíma Christnast; Keisara Mauritium dreimdi Christum á Krossenum, og ad hann segdi til sín, Mauriti! hvert villtu lída straff þinna afbrota, í þessu edur ødru lífe? hvar til Keisarinn svaradi, og afbad annars heims straff, framfallenn med audmykt; þá svarade Guds Sonur, so vil eg afhenda þig Phoca, so hann deide þig og þína Ættmenn, þessi Phocas, drap Drottnínguna, øll Keisarans Børn, og Vine, hvar hann horfde á med þolenmædi, og seinast var hann siálfur høgguinn. Greg. L. 4. Ep. 32. Onuph. Diac. Zonar.

606. Bonifacius *III.* Biskup i Room, med þvij nafni, fiek af Phocas Miklagards Keisara, þa nafnboot ad heita Biskupa Hofdijnge, yfer øllum Christendoomenum, og var hann sa firste Paavi, i Room. Aimon. Sigeber. Marian. Scot.

Frá Lino sem vard Biskup í Róm eftir S. Petur, til þessa tíma, reiknast þar verid hafa 55 Biskupar. 611. Chythr.

Ao Chr. Auctores.

611. Heraclius vard Keisari i Room.

623. Mahomed flijdi fra Mecha. Þar birlast Tyrkianna artal, sem kallast HEGIRA. Mahomed skrifadi eina Book sem innehelldur Tyrkianna lærdoom er kallast ALCORAN. Hann inntook og yfervann sijdann med þeim Saracenis, sem tooku hanns trw, Mecham, Phæniciam, Syria, Ægyptum, Mesopotamiam.

Mahomed ásamt einnm Múk sem hiet Sergius samannskrifadi Tyrkianna Løgbók og Bibliu sem kallast ALCORAN (þad þyder Leidrietting) so sem vildi hann leidrietta þad Gamla og Nya Testament i H. Ritningu. Bókenn iñhelldur 72 Capitula, samannsett af Christinua, Gidínga og Heidíngia Trúarbrøgdum, og er hún i fullu gilldi hiá Tyrkium enn nú á vorum døgum.

Ad qvølldi þann 15. Júlii þegar Sól er i vestri biriast Tyrkianna ára Reikníngur. P. Diac.

632. Mahomed deide. Ildelphon.

Skrifad er ad Konur hanns hafi sviked hann á eitre. Cedr.
Saraceni sem komner vóru i gegnum þavg Caspisku Fiøll, iñ i Austurálfuna, samteingdu sig og giørdu fielag vid þá Mahometiskn, og heriudu sídann ákafliga, inntóku Jerusalem, og Gidínga land, ásamt stórann part af Persia, og er þetta sú Þióð sem nú kallast Tyrkiar. P. Diac. Otto Fris. Gotf. Veterbien.

636. Saraceni inntooku Ægyptaland og strax þar efter Gidijngaland og Jerusalem.

641. Andadist Heraclius Keisari, vard þa aftur Constantinus Pridie 6 manadi. Þa Heracleonas eñ nw 6 manadi. Zonar.

642. Constans *II.* Keisari i Miklagardi. Diac.
Eyeñ Cyprus iñtekeñ af Tyrkium, og nockru sijdar Rhodus. Theophi.

668. Saraceni heriudu i Affrica og herleiddu þar 80000 manns Cedr.

§. 20.

669. Constans Miklagards Keisari andadist. P. Varnef.
Inntooku Saraceni Sikeley.

Ao. C. Auctores.

Á Ellefta ári Rikisstiórnar Constantis Annars, fiell mikel Reg. Pru. aska af himnum. Þar efter kom pest og mikill Manndaudi; í Constantinopel sást og vosa, sem gieck um í stadnum, og sló á allar húsdir; dóu eins marger menn í hveriu húse í borginne, sem høgaenn heirdust merg. Sigeber.

670. Constantinus *IV.* kalladur Pogonatus Keisari. Funcii Chr.
673. Saraceni umsatu Constantinopel.

Eirn Meistari Gallinicus ad nafne, sann þá upp ad giøra elld, sem logadi í Siónum, og med hønum uppbrendu þeir Christnu, mest allann flota Tyrkianna, so þeir máttu leggia frá. Cedr. Zonar.

687. Andadist Keisarinn Constantinus, Jústinianus *II.* hans son Keisari.
696. Var Jústinianus assettur, enn Leontius took Keisaradæmid 3 ær, og siidann Tiberius Absimarus 7 ær. Diac.
706. Kom Jústinus aftur til Keisaradæmisins. Zon.
712. Vard Philippicus Bardanes Keisari, um þessa tijma lifdi Beda, hinn nafnfrægi Sagnameistari i Einglandi, hann andadist 738. 73 æra gamall. Cluv. The. Ch.
714. Pad Gothiska Rijke i Spania var eidilagt af þeim Saracenis, sem þangad komu fra Affrica, og yferunnu Koong Rodericum. Diac. Rod. Tol.
715. Artemius Anastasius Keisari i Miklagardi. Baruef.
717. Theodosius *III.* Keisari 1 ær, og gieck siidann i Claustur. Zon.
718. Leo *III.* Jsaurus vard Keisari i Constantinopel, han ætti langvarandi þrætur, bædi vid Pævann Gregorium, og adra Geistliga, sem moot Keisarans vilia predikudu lijkneskia tilbeidslur, hinna heilogu. Cedr. Diac.
735. Reiknast ad Haralldur Hildetønn hafi falled firir Sigurde Hring, i Brævalla bardagg.
738. Deidi sa nafnfrægi Beda Prestur i Einglandi.
741. Andadist Leo *III.* og vard hanns son Constantinus Copronymus aftur Keisari. A þeim tijma var Pæve i Room, Gregorius þridie, sem firstur bannfærdi Leonem Keisara, miog jook makt Pævanna, og framfilgdi fast lijkneskia dijrdkun. Sigeber. Gembl.

'Ao. Chr. Auctores.

742. Fæddur Carolus Magnús

746. Oveniuligt mirkur i marga daga, hvar æ efterfilgde ein Cedr.
hrædilig pest i Constantinopel, og vijda annarstadar.

751. Carolus Martellus Fursti af Burgundien, hafdi lætid Eginh.
efter sig ein son sem hiet Pippinn, hann took æ þessu
æri Koongdoom i Fracklandi. Polyd.

766. Keisarin Constantinus Copronymus sendi Pippinn Frack-
akoonge eitt Organverk og er þad hid firsta sem brwkad
hefur verid i Kirkium hier æ Nordurlondum.

Pávar vóru nú ordnir miøg mektuger, og eignudu sier Vasæus.
þær Borger og Stadi í Vollande, sem ádur heirdu til Mikla-
gards Keisurum.

768. Deidi Pippinn Koongur i Fracklande, enn Syner hanns Cluv.
Carolus og Carolomannus, skiftu milli sijn Rijkinu. Chyth.
Carolus sat ymist til Achen eda Vorms i Þyskalandi.

Þad hiálpadi ecki líted til Pávanna Rikdóms ad allt Añal. Franc.
þad sem Pippinn Kóngur tók frá þeim Longobardis; og allar
borger sem hann yfervann í Vallande, gáf hann í valld og Diac.
eigendóm Rómaborgar Pávum.

771. Do Carolomannus Koongur i Fracklandi enn Carolus
eignadist Rijked.

772. Adrianus vard Pævi i Room. Ced.

Hann kalladi Carolum Magnum Frackakóng inn í Vall-
and, og uppegndi hann móti þeim Longobardis. Eginhar.

Auctores.

Periodus VII.

Frá uppbirian Rijkis *Caroli Magni* allt til *Ottonis* Firsta innehelldur *CLXIII.* Ar.

Ao. C. §. 21.

773. Carolus Magnús yfervinnur Desiderium og giörir enda a þeirri Lumbardisku Koongastioorn i Vallande, hafdi þad Rijki stadid 206 aar. — Aven. Ann. Fuld.

Um þennann tíma segia gamlar Frædibækur, ad Naddoddur Víkingur hafi funded Island.

776. Leo hinn *VI.* Keisare i Miklagardi. — Diac.
Stiftadi Carolus Magnús Biskups stool i Osnaborg; aadur hafdi hann stiftad Biskupa stoola til Salitzborg, Ratisbona, Frisijngen rc. — Zonar.

778. Alphonsus Koongur af Spania bad hiaalpar af Carolo M. moot Saracenis, foor hann þvij med her yfer Alpes, inntook Pampelona, sijdann Navarra og Arragonien, enn er hann foor tilbaka, var hañ yfererfallinn af þeim i Gasconia, sem giört höfdu samband vid Marcilium Saracena Koong, og misti Keisarinn þaa i Runtzeval kiarnann af sijnu besta foolki, og margt af þeim franska Adle, samt sinn Systurson Rollant. — Eginh. Añal. Fuld. Adelm.

780. Deidi Leo Miklagards Keisari, son hanns Constantinus aasamt moodur sinne Irene vooru Keisarar. — Cedr.
Biriadist þad 33 aara strijd, sem Carolus M. hiellt moot Sorum, og ödrum þioodum i Þijskalande. — Añal. Fuld. Crantz.

Firir utann ádur nefnd Biskupsdæmi, stiftadi Carolus M eitt til Minden 782, eitt til Bremen 788, Halberstad 778 Paderborn 780, til Munster 791, Hildisheim, Verden, Magdeborg, Hamborg 811. Uttrekt, Leodicum. it. 791. Háskólann i Paris. — Sigonius. Eginh.

Ao. Chr. | Auctores.
787. Carolus M tilsetur og endurbæter savng i Kirkiunum. Ann. Fuld.
797. Irene Drottnijng alleina i Mikladarde.
800. Leo Pridie Roomaborgar Paavi, coronar Carolum M. og var hann firste Keisari i Pijskalandi. Ann. F.
803. Nicephorus vard Miklagards Keisare.
812. Michael Curopalates Keisari i Miklagardi.
814. Andadist sa loflege Herra Carolus M. til Achen i Pijdskalandi, 28. Jan. 72 ara ad allori, þa hafdi hann raaded Fracklande 47 aar, Vallande 42 aar, og verid Roomaborgar Keisari 14 aar. Eginh. Avent.
Ludovicus Pius son hanns took þa Kosngdoom i Fracklandi og vard einig Keisari. Ann. Fr.
Biørn Svija og Gavta Koongur sneriſt a þessu aari til christeligrar trwar. Hist. Magd.
821. Michael hinn Stame vard Keisari i Miklagarde. Anast.
826. Rlakharalldur og Eyrikur brooder hanns voru skirder i Moguntia og efter þad, var Ansgarius eirn Mwkur sendur af Keisara Lodvik, ad predika Guds Ord i þessum Nordurlondum, Danmork og Svijþiood. Aimonius. An. Francis

§. 22.

830. Theophilus Keisare i Miklagarde. Adam.
832. Settur Erkibiskups stooll i Hamborg, hin firste i þessum Rijkium. Brem. Marianus.
840. Andadist Ludovicus Pius, Lotharius I. Keisari i hanns stad. Scot. Eginh.
841. Ludovicus brooder Lotharii Koongur i Pijdskalandi, enn Carolus Calvus, edur hinn Skollotte i Fracklande. Anast.
844. Sergius Annar Roomaborgar Paavi, hann var hin firsti sem umbreitti Paavanna rietta nafni.

Anno 845. var Erkibiskups stóllenn í Hamborg, eidilagdur, og ásamt Kirkiunne af þeim Nordmønnum sem þá heriudu uppbrendur, so Ansgarius Erkibiskup flýdi nakenn þadann, og var þá Erkistooll settur í Bremen. Adam. Brem.

845. Michael Pridie med moodur sinne Theodora, Miklagards Keisarar. Cedr. Zon.

F 846.

Ao. Chr. Auctores.

847. Leo IV. vard Paavi i Room, hann var sa firsti sem ei villdi þeckia Þydskalands Keisara fyrer sijna yfermenn. Anast.

Efter Leonem Páva kom ein er sig nefndi Johannes 8da þesse sat 2 ár og 2 mánudi; Enn þá hann eitt sinn epter venju var borinn opinnberliga í Processiu, tók hann snøggliga Jódsótt fæddi Sveinbarn, og dó sídann. Þessi Skiækia sem seirna reindist, hiet Gilberta fædd og uppalen i Moguntia, í Þýdskalandi, lavg til sins Kinserdis, reiste so til Gricklands, hvar hún til Athenen tók stórum framförum í lærdómi, kom sídann til Róm, og fyrer sinn lærdóm og gódar gáfur kom þar til Pávatignar, hiellt sídann vid eirn af Cardinalunum, lun til hún vard opennber sem sagt er. Marian. Sc. Plat. Sigeb. Balæus. Volaterann. Radul.

854. Fæddur Haralldur Hárfagre Noregs Koongur.

Bædi Ari Fródi, Landnáma og Doctor *Finnur* i Historia Ecclesiastica seigia ad Ingolfur hafi funded Island 870. og þá hafi Haralldur Hárfagri verid 16 vetra, en 2 vetrum ádur stód Hafursfiardar Orusta, og því ártali filgie eg hier, þó eg viti ad bædi Baron Holberg efter Þormodi p. 694. í Danmerkur Rikis Historiu Tomo 1. fyrsta Upplægi heimfært þad til Annum 875. og adrer enn nú seirna, vide *Langeb.* Script. Medii Ævi Tom. I. Pag. 543. hic er þad sett 853. Arngr. setur þad 848. *Schon.* Orig. Norv.

855. Ludvic Annar Keisari i Þijdskalandi. Sigon.
Lotharius Brooder hanns fieck Lotharingiam. Ann. F.
Carolus Burgundiam.

864. Gardar finnur Island, og nefner Gardarshoolma. Snor. S.

868. Haralldur Hárfagri hiellt Hafursfiardar Orustu, og eignadist sijdann ein allann Norveg. Orig. N.

870. Basilius Macedo Miklagards Keisari. Cedr.
Fann Ingolfur Arnarson Island, sem tok ad biggiast fioorum vetrum sijdar.

§. 23.

Ao Chr. Auctores.

§. 23.

875. Carolus Calvus Fracklands Koongur vard Keisari; i hañs tijd heriudu Nordmenn i Fracklandi. Sigonius.
878. Ludovicus Balbus Keisari. Ursp.
880. Carolus hinn Þickve, vard Keisari i Þijdskalande. Aimonius.

Johannes 8de var á þessum tímum Pávi i Róm, hann coronadi þessa 3 undannfarnu Keisara. Carolus Keisari var hinn firsti sem befaladi ad setia ártal Christi Fæding á Bref og Document sem menn brúkudu. Anast.

A þessum árum tóku nockrar Þiódir i Rúßlandi christni, med því móti ad Keisari Basilius sendi þeim ein Biskup sem predikadi miked af þeim 3 mønnum i Elldenum i Babylon, og sídann fleigdi Gudspiallabókenne i logandi elld, enn fyrer bæn til Guds tók hana óbrunna þegar elldurenn sloknadi. Cedr. Zonar.

888. Carolus hinn Einfalldi Koongur i Fracklande, hann samdi frid vid Gavnguhrólf, giordi hann til Hertoga yfer Normandien, og gaf honum sijna dottur Gisla til ekta. Regino. An. Fuld.
Leo Siotti vard Miklagards Keisari. Cedr.
Amulphus Keisari i Þijdskalandi.
900. Ludovicus kalladur Barn vard Keisari 7 vetra gamall. Avent.
906. Alexander son Basilii Maced. Keisari i Miklagarde. Plati.
907. Constantinus Porphyrogenneta med moodur sinne Zóe Keisari. Cedr.
912. Ludovicus Infans deide, i hanns stad vard Keisari Conrad Firsti. Marian.
915. Egbertus Einglands Koongur, foreinar þavg 7 Rijki i Einglandi, og var firsti Einglands Einvallds Koongur. Rijkenn hietu so adur: B. Hob.

1. Kent.	4. Eßsex.
2. Sußsex.	5. Mercia.
3. Orstangelen.	6. Northumbrien.

7. Vestsex, edur Vestur Saxarijke.

§. 14.

Ao. C.		Auctores.
917.	Eyrikur Sigursæle Koongur i Svijarijke.	Joh. G.
919.	Henricus Auceps firsti Keisari, af þeirri Saxisku Lijnu i Þijdskalandi.	Sigeb.
925.	Henric Keisari heriadi a Gorm gamla Dana Koong og fieck sigur.	
927.	Henricus Keisari innriettar Marggreifastand, fyrstur i Þijdskalande.	Cuspin.
	Þessi Keisari útnefndi firstur efterfilgiande Margreifadæme í Þí skalandi nefnl. 1. í Brandenborg. 2. til Meissen. 3. til Lúsatz. 4. í Avsturrike. 5. til Landsberg. Landenu til Forsvars mót Dønum, upprietti hann og það 6ta i Slesvik.	Thrith. Phil. Chr.
928.	Ulfliótur innfærir firstur Løg i Island, og stiftar Alþijng sijdann.	Schedæ Arii Præsts.
929.	Eyrikur Blódøx Son Haralldს Hárfagra took Koongdoom efter Fodur sinn yfer Norege.	
930.	Rafn Hængsson, firsti Løgsøgumadur a Islande.	Ar. P. h.
934.	Haralldur Gormsson kalladur Blátønn Koongur yfer Danmørk, efter Gorm hinn gamla fodur sinn. Hácon Adalsteinn Foostri took Koongdoom i Norege, hann setti Gulaþijngs Løg, efter raadum Þorleifs Spaka, og Frostuþijngs Løg, ad raadum Sigurdar Jalls, hann bodadi firstur H. Trw i Norege.	Olaf. Trygg.
935.	Flijdi Eyrikur Blódøx wr landi. Var Island albigt.	

Period-

Periodus VIII.

Byriast med *Ottone Magno* Roomaborgar Keisara, og endast þa *Conrad* Þridie took Keisaradoom i Þijdskalandi, inneheldur
Ao. C. *CCII.* Ar.

936. Otto Mikle vard Keisari i Þijdskalandi, og stiftar þessi Biskupsdæmi. 1. Brandenborg. 2. Havelborg. 3. Meissen. 4. Mersborg. 5. Magdeborg. Chron. Ph. Speng.

948. Haralldur Gormsson var skijrdur af Poppone og Danmørk christnud af Ottone Keisara. Crantz.

Daner villdu med eingu móti fyrenn Poppo bar þeim ásiáande glóandi járn í hendenne, enn fyrer Guds kraft var óskadadur. Þesse Poppo var ein prestur frá Fríslandi. Nockrer skrifa hann hafi klædt sig einum Lierefts-kiól mökudum í Tiøru og Vaxi, qveikt sídann elld i hønum og látid hann brenna utann af sier óskemdum.

960. Gunnhilldar syner tooku Rijke i Norege, og efter þa Hácon Hladajall. Vita Ol. T.

968. Hatto vard Biskup i Moguntia, þa var mikil dijrtijd.

Biskup liet samansafna mørgum Fátækum, og innelukti þá í eirni Bigghlavdu, hvar hiner vesælu menn bidu og væntu sier Avlmusu, enn Biskup lagdi elld í hløduna og brendi þá alla inne; og er þeir veinudu avmliga, spottadi hann þá, og bad Bravdmísnar ei skrækia so herfiliga. Þessa hanns Hardíge straffadi Gud á þann hátt, ad Biskup fieck slika ásókn af Músum, ad hann eingvann frid hafdi fyrir þeim nótt edur dag hvørke til ad matast nie sofa, hann flýdi þá í eirn Túrn sem bigdur var í fliótenu Rhin; enn mísnar fundtu, og ellтu hann

Thritem. Marian. Cosmograph. Munst. Mart. in Chron.

An. C. Auctores.

hann þángad, og skilldu ei vid, fyrenn þær drápu hann og á- ru lifandi. Þær átu og af hanns nafu, hvar sem þad var mál- Schaffn. ad edur skrifad.

969. Fæddist Olafur Tryggvason, efter ad Koongur i Norege Vita Ol. T. Romanus Annar og Lacopenus, Zóe og Constanti- Cedr. nus *VIII.* hefdu verid Miklagards Keisarar, siidann Luitpr. Constantinus *IX.* og 961. Nicephorus 2 aar.

§. 25.

969. Hungaria medtook christni og skijrn, 5 aarum adur hafdi Mieslaus Fursti i Polenn og þad heila Rijke lated Hist. Pol. skijrast.

971. Johannes Zimisces Keisari 6 aar i Miklagardi. Chythr.

973. Andadist Otto M. son hanns Otto Raudi vard Keisari. Cratz.

977. Basilius *II.* og Constantinus *X.* Miklagards Keisarar. Cedr.

979. Adalrádur vard Koongur i Einglandi og rijkti i 37. aar.

980. Haralldur Gormson drepinn, Sveirn son hanns vard þar Holberg. aftur Koongur i Danmörk og Olafur i Sviþiood.

983. Andadist Otto Raudi, eñ son hañs Otto *III.* vard Keisari. Aventin.

987. Utdeide i Frankarijki Koongaætt Caroli M. sem þar hafdi stioornad 236 aar, eñ Hugo Capetus vard þar Kong- ur 9. aar, Robert 34. aar; Henric 30. aar.

988. Valdemar Fursti i Gardarijke giftist Onnu Syster Basilii Miklagards Keisara, og undereins took sw Russiska Þiood skijrn og Christni (ɔ: Grisk) Trwarbrogd.

991. Kom Elldur upp wr Fliootenu Rhijn, og afbrendi næstu Schaff. Bændabigder.

995. Olafur Tryggvason vard Koongur i Norege, og took ad Vita Ol. T. boda þar christna trw.

996. Otto Keisare sette Gregorium *V.* til Paava i Room, ef- Platina. ter hann kom Sylvester Annar, sem sagt er ad sig Dithm. hafe giefed Diøflenum, til ad naa þvij Embætte.

1000. Keisari Otto *III.* innsette Bolislaum Chobrium til Cuspin. Koongs i Polen.

Christni løgtekenn a Islande. Vita Ol. T.

Olafur Tryggvason yferunnenn vid Svølldur.

Jarlarner Eyrikur og Sveirn tooku Rijki i Norege.

Skrifa

Ano Christi.		Auctores.
	Skrifa nockrer Frædimenn, ad þeir 7 Kiörfurstar i Þijdskalandi hafi first verid wtnefnder, til ad velia Keisarana. Christenn trw bodud og innleidd a Grænlandi, sem funded og numed var fra Islande Anno 986.	Helgius. Rud. Arng. J. Grønl.
1002.	Henricus Annar Roomaborgar Keisari.	Chron.
	Adalrádur Einglakoongur liet drepa allt Danskt folk i Lundunaborg.	
1007.	Henricus Keisari uppriettti Biskupsdæme til Bamberg, sem er eitt þad mektugasta i Þijdskalande.	Chron. Bamb. Doct. Finns Histor. Eccl.
1011.	Skiedi Niáls brenna.	
1014.	Knútur rijki son Sveins Tiúgúskeggs, Koongur i Danmørk, og heriadi i Englandi.	p. 76. T. 1. Dithm.
1015.	Olafur Haralldsson took Rijke i Norege. Skiedu Heidarvijg.	Vita Ol. S. Har.
	Basilius Keisari took til fanga i strijde 15000 af þeim i Bulgaria, sem giort hofdu uppreist i mooti honum, og liet blinda þa alla, einasta behiellt hver hundradasti madur odru sijnu Auga, til ad vijsa hinum veigenn heim aftur.	
1017.	Knútur Dana Koongur, vard og Koongur yfer Einglandi. Rigndi Bloodi i Frankarijke.	Sigeb.
	Olafur Noregs Koongur oskadi Skatta af Islandi.	Vita Ol. S.
1024.	Conrád Annar Keisari i Þijdskalandi.	Wippo.
	Basilius Annar i Miklagardi deidi er hann hafdi rikt meir enn i 50 ar.	Cedr.
	Constantinus hanns brooder Keisari 3 ar.	

§. 26.

1027.	Johannes XX. Pavi i Room cooroonadi Conrád Keisara. Þa var honum samtijda i Room Knútur Koongur hinn rijke, er riedi fyrer Danmørk, Noreg og Einglandi, i þeirri ferd trwlofadi hann Gunnhillde dotter sina Henric Keisara syne, hwn lifde 2 ar efter þad hwn giftest og do barnlaus.	Sigon.
1030.	Romanus og Zóe Keisarar i Miklagarde.	Cedr.
	Kálfur Arnason og adrir Nordmenn felldu fra Rijki i Nore-	Vita Ol. S.

Ao. C. Auctores.

i Norege Olaf hinn H: ad raadum Knúts Koongs i Einglandi, sem þaa vard og Koongur i Norege.

Knútur ríki setti sídann Lavnson sinn Svein Alfifuson til Kóngs í Noreg, enn Nordmenn ráku hann burt; Knútur Kóngur stiftadi fyrstur Múka Clavstur í Danmörk, hann liet og fyrstur mynta þar Peninga.

1034. Nordmonnum leidist sw Danska Rijkisstioorn, og kalla inn aftur til Koongs Magnús son Olafs h. þessi Kon- ur liet samanntaka þaa Logbook er kallast Graagaas. Vita M. et Ol. S.

1035. Michael Paphlago og Zóe Miklagards Keisarar. Cedr.

1036. Do Knútur Koongur rijki, eñ Hordaknútur vard Koon- gur yfer Danmork. V. Can. M.

1039. Andadist Conrád Keisari, Henric Svarti Keisari i hañs stad i Pijdskalandi. Spangb.

1042. Magnús Koongur Goodi eignadist Danmork, enn Játs vardur H. vard Koongur i Einglandi.

1043. Michael Calophates og Zóe Keisarar i Miklagarde, og sijdann Constantinus Monomachus Cedr.

1046. Haralldur Sigurdarson kom fraa Miklagarde, og vard Koongur i Norege, med Magnúse Gooda. Snoro Stu.

1047. Sveirn Ulfsson og Astridar Systur Knúts Koongs rij- ka, vard Koongur i Danmork; Magnús Goodi do. Holberg.

1056. Þaa var stiftadur Biskupsstooll i Skaalholte aa Islande. Fyrsti Biskup þar Isleifur Gissursson. V. Ep. Isl.

Fæddur Sæmundur hinn Froodi. Schedæ.

1056. Michael *VI.* og Theodora Keisarar i Miklagarde. Andadist Henric Keisari, enn son hanns Henric *IV.* took Keisaradæmid. Chron. Carionis. Spangenb.

1059. Niculaus Annar Paavi, wtgaf firstur þaa skickun ad Car- dinalarner skilldu wtvelia Paava, enn ei Keisarenn. Plat.

Isácius Comnenus Keisari i Miklaggarde. idem.

1061. Philippus Koongur i Fracklande 41. aar. Þaa Ludvic Pickve, hanns son 28 aar. Þaa Ludvic yngri 43 Philippus Augustus 43 aar. Ludvic *VIII.* 4 aar, og Ludvic *IX.* edur hin Helgi, fraa hverium aller Fracka Koongar eru ættader, inn til vorra tijma. Cedr. Froissardus. Chythræus.

Con-

Ao. Chr. Auctores.

Constantinus Dúcas Keisari i Miklagarde. Cedr.

1065. Sveirn Koongur Ulfsson stiftar 2 Biskupsdæmi til Lund, og Dalby i Scaaney, og ennur tvo i Jullande. Alnoth.

1066. Vilhiálmur Bastardur Rúdu Jall, inntook Eingland, efter Edvardi Confessoris davda, enn felldi fraa landi Sveirn Gudinason, sem 19 døgum ædur hafde yferunned og fellt Harralld Sigurdarson vid Joorvijk. Þaa tooku Koongdoom i Norege Synir hanns Olafur Kyrre og Magnús. Helmol. V. Reg. Nor. Saxo.

1068. Fæddur saa Islendske Frædimeistari Are Fróde. Schedæ.

1070. Romanus Diogenes Keisari i Miklagarde. Cedr.

1073. Hildebrandur er sig nefndi Gregorium *VII.* vard Paavi i Room, hann var eirn argur skaalkur, sem med allrahanda vielum og odædum, gølldrum, mordi og Gudleise wtbreiddi meir enn nockur annar Paavanna valld i Room, og ebldi Sathans Rijke. Plat.

1074. Sveirn Ulfsson Koongur i Danmørk deide.

§. 27.

1075. Michael Dúcas Keisari i Constantinopel, og þaa strax Constantinus Dúcas hinn *XIII.* Cedr.

1075. Haralldur son Sveirns Ulfssonar Koongur i Danmørk. V. Sv. Estr.

Hilldebrandur Páví var sá fyrsti sem bannfærdi Þýdskalands Keisara; Fyrirbavd Geistligum ad giftast, og margar fleiri skammer giørdi hann. Plat. Spang.

1077. Gregorius Paavi, wtvaldi Rúdolph af Svaben til Keisara, hvaraf ordsøkudust iñbirdis strijd i Þijdskalandi. Ursp.

1080. Alexius Comnenus Miklagards Keisari.

Knútur Sveirnsson took Koongdoom i Danmørk. Saxo.

1082. Keisari Henricus assette Hilldebrand, enn sette aftur til Paava Clemens Þridia, og sijdann Victor. Plat.

1086. Knútur Dana Koongur i helslegenn, i S. Albani Kirkiu i Odinsey, eñ Olafur brooder haňs vard Koongur. Eln. Saxo.

1088. Urbanus *II.* Paavi i Room, þessi fetadi allann feril Hilldebrands; hann bannfærdi bædi Keisaran og Paava Clemens siñ mootpart, sem bañfærdi aftur Urbanum. Avent. Platina. Sigeber.

Þessi Páví iñsetti Mariutíder og Paternoster bønd, med ødrum Villulærdómi. Baron.

Ao. Chr. | Auctores.

1090. Biriudust Leidanngursferder til Jerusalem, hiñ hellsti Forijnge var Godofredus af Bullion, Hertuge, samt Baldvin og Evstakius brædur hanns. Hugon Mikli brooder Philippi Fracka Koongs. Rodbert Hertuge, brooder Vilhidlms Einglands Koongs. Rodbert Greife af Flanderen, og enn fleiri. Þeir høfdu 600000 Footgavngulids, 100000 Rijddara.

Fucherius. Chythræus. Gvilhelmus. Blondud.

Erindid til Jórsala og ordsøk þeß stóra Leidángurs hiedann af Nordurløndum, var sú ad seint á þeirri ellestu øld, feingu marger Kóngar og Fürstar hier i Evropa stóra lýst til ad ná aftur frá Saracenum bædi Jerusalem, Gidingalandi og Syria med kríng uñ liggiandi Rikium; Enn Páfarner i Róm predikudu þeim avllum stór aflát og mikla Syndaqvittun sem þessa ferd uppá sig tækiu, enn hiner áttu ad leisa sig út med peníngum; skilldu þeir sem fóru teikna sig med ravdum Krossi á hægri Oxlinne útann á Klædinn, enn hinar hellstu þessar Leidángurs ferder vóru eftersylgiande:

1.) Ar 1090. hverra Forsngie var Godofredus Hertuge af Bullion.

2.) 1101. Þá Baldvin var Kóngur ad Jórsølum, þad fólk dó flest allt af svikum Alexii, Miklagards Keisara.

3.) 1140. Conrád Keisari og Lodvik Frackakóngur fóru þángad eñ tøpudu øllu síńu fólki, fyrer svikafull rád Emanuelis Grickia Keisara.

4.) Keisari Fridrik 1. Philippus Fracka Kóngur og Rigard Kóngur i Einglandi fóru þángad 1187. eina Leidángurs før, i henne drucknadi Keisarinn.

5.) 1191. Sendi Henrik Keisari þángad 60000 mañs, med þeirra Hershøfdíngium, þesser ad søñu yferuñu Saracena eñ tvístrudust þó søkum missklidar og ósamlindis Høfdíngianna.

6.) 1217. Ad forlægt Páva Inocentii Þridia, var ein þeßslags før giriud, enn þad besta mannval af því fólki dó avmliga, hitt kom jafn nært aftur.

7.) 1228. Heitstreingdi Keisari Fridrik Annar ad fara þángad, enn missklíd milli hanns og Pávans hindradi þad.

8.) 1248. Fór Lodvik Fracklands Kóngur til Gidíngaland, hanns

striðs

Año Christi. Auctores.

stridsfólk dó mest alle af Pest. Eirn fiolldi af úngum dreing- inm lögdu þá enn á stad, þeir tvístrudust marger dóu og marg- er vöru herleidder.

9.) Pávi Gregorius 9de. villdi med miklum framdrætti yfertala Nordurálfunnar Kónga til ad fara þángad enn þad vard ei framgeingt. Þessi hin sídasta var predikud hier á Íslande af Árna Biskupi Þorlákssyne í Skálholte og Jörunde á Hólum Anno 1275. og so oftar, og sviku Biskupar út hier í Lande, med því móti marga Peninga sem þeir nefndu Pávatíund og S. Peturs Pening. Enn ecki hefe eg lesed ad neirn hier í Landinu, Krossast hafi til Jórsalaferdar.

1093. Deidi Olafur Kyrri Noregs Koongur, Magnús Ber- beinn og Hákon Fodurbrooder hanns tookú Koongdom. Stúrl.

1094. Vigslódi innleiddur fyrir Log a Íslande.

1095. Eyrikur Eigóde Koongur i Danmork. Ælnoth.

1096. Samsett Tijundar Statuta Gissurar Biskups a Íslande.

1098. Inntekinn Antiochia af þeim Christnu og deiddar meir enn 100000 af Saracenis. Tyrius L. 4. 5. 6.

1099. Jerusalem intekeñ af þeim Christnu þañ 15. Julii, þar var þa so miked blodbad ad lijkamer davdra manna flutu i bloodi. Þa hafdi Jerusalem verid i valldi Tyr- kiaña 460 ar, 1ste Koongur þar var Godofredus 1. ar, þa Balduinus brooder hañs 18 ar Paschalis Paavi i Room, þessi bañfærdi og so Keisarañ, og var lijkur sijnum formoñum. Rob. M. Cario. in Gest. P. F. Helm. Plat.

Viriadist sw Ottomañiska Rijkisstioorn hia Tyrkium. Enn Chronicon Carionis setur hana vid Annum 1300.

1103. Magnús Berbeinn Noregs Koongur fiell a Irlande. Syner hañs urdu Koongar i Norege nl. Olafur and- adist 1116. Eisteinn do 1122. Sigurdur Jórsalafari do 1130. Æsi Nor.K. Sn. Stúrl.

Settur Erkibiskups-stooll til Lund i Skaney, adur vooru Biskupar vijgder til Bremen. Ælnot.

1106. Andadist Henricus Keisari, efter leina madusama og langa þrætu moori Hofmood Paavanna, og þeirra yfergangi i 50 ar; hañ var i bañe þa hañ do, og var þvij ei grafeñ regluliga fyreñ efter 5 ar, þa voru bein hañs leist wr þvij. Ursperg. Avent.

Ao. Chr. Auctores.

Vijgdist Jón Ögmundsson til Bisk. a Holum i Isl. Spang.

1107. Nicolaus Sveinsson Koongur i Danmork. Eln.

1107. Henricus Fimti Keisari i Þijdskalandi. Chyt.

1114. Um þessa tijma finst, ad Islendijngar hafi first biriad ad samansetia Skrif og Frædibækur, nockrum arum fyrr en Daner og Nordmenn.

1120. A þeirri samkomu sem hallden var i Slesvijk, var þeim Geistligu i Danmork fyrerboded Hioonaband og þeir sem gifter vooru hlutu ad lata sijnar Konur fra sier. Stiftad Þijngeyrar Clavstur af Jóne Biskupi Ögmundssyne. §. 28. Elnoth.

1123. Innleiddur Lijksavngs-Eirir Presta.

1125. Lotharius fra Saxen vard Keis. i Þijdskalandi. J. Comnenus vard Keis. i Miklagardi efter fødr sin sem do 1117. Viterdiens.

1126. Portugal vard eitt Rijki utaf fyrir sig, firste Koongur þar hiet Alphonsus.

1127. Loth. Keis. tilsetti 1str. Doctores og Magistros i Haskolunum. Otto Fris.

1128. Deidi Johannes kalladur *a Temporibus* 361 ara gamall, hafdi þienad Carolo M. i strijde. Nauel. Cromerus.

1129. Røgnvalldur Knaphøfde Koongur i Svijþiood.

1130. Magnús Blindi Koongur i Noreg.

1131. Knútur Hertogi hin H. sleigen ihel af Magnúse syni Nicolai Dana Koongs þan 7: Jan. en Eyrikur Emund var kiorenn til Koongs. Helm. Saxo.

1135. Slag vid Footvijk i Skaney, millum Kgs. Nicolai og Eyriks i Danmork, þar fiellu 5. Biskupar og 600 Prestar. Histo. Knitlinga.

Hin merkilegi Frædimadur og Sagnaskrifari á Islandi Sæmundur Prestur Fródi andadist 1133. 87 ára gamall. Han hefr skrifad þá savgu Niálu. Liódaeddu, sem meinast ad mestuleite interciderud. Odda Anál. Sólarliód. Hávamál. Noregs Kónga tal og en fleira. A þessu ári liet Haralldur Gille blinda og giellda Magnús Kóng bródurson sin, og setti hann i Klavstur enn tók siálfur Kóngdóm. Resen.

1137. Eyrik Emund Dana Koongur drepin af Svartaplóg, Eyrikur Lamb vard Koongur i hans stad. Til Oldisleb i Furstadæminu Thuringen, fiell a þessu ari ur heidu lofti ein steinn so stor sem fullkomid manshofud, og var han sijdan lengi geimdur i þeim stad til sijnis. Holb. Histo. Spangenb.

Period-

Auctores,

Periodus IX.

Frá þvij *Conrad III.* took Rijki, til þeß *Valdemar III.* vard Koongur i Danmørk; inne-
Ao. C. helldur *CXCVI.* Ar.

1138. Conrád *III.* vard Keisari i Þijdskalandi.
1140. Sørkver Koongur i Sviþiood.
1142. Manúel Comnenus Miklagards Keisari. Chron.
Lybeck og Nurnberg þær nafnfrægu borger uppbiggdar, Spang.
it. Ulma og Hartzborg, af Conrád Keisara. Chyth.
1146. Conrád Keisari og Ludvik Fracka Koongur fooru Leidanngursfør i Gidijngaland, enn wtrettu eckert sokum svika Niceras.
Keisara Manúelis, sem liet blanda Kalke i Miøl Tyrius.
þeirra hvaraf marger menn doou.
1147. Sveirn son Eyriks Emund og Knútur Magnússon Aelnot.
Koongar i Danmørk.
1150. Eyrikur hinn H: Koongur i Sviþiood, hann setti firstur J. Gothus,
Erkibiskups stool ad Uppsavlum.
1152. Deide Conrád *III.* Keisari, Fridricus Barbarossa kom Ursp.
þar aftur i hanns stad.
Vijgdur firsti Biskup til Grænlands, til Lund Eyrikur Ann.
ad nafni.

Are Fródi Islendingur andadist 1148. og 1155 var stiftad Múkaþverár Clausstur.

1155. Hadrianus var Pavi i Rom og coronadi Fridric Keisara. O. Frising.
1157. Valdemar *I.* vard Koongur i Danmørk efter Sveirn Ey- Holberg.
rikssyni, a þessu ari var drepinn i Norege Eisteirn bro- Saxo.
der Sigurdar Munns, enn Inge vard Koongur. Jón Stúrlaf.
Byrgeirsson vard firsti Erkibiskup i Nidarose.

§. 29.

1160. Keisarinn wtvallde Victor til Pava, enn Alexander var af Radev. L. 2.
þeim Fronsku wtvalenn, reis þar af mikill ofridur, 4 C. 64.

Ao. C. Auctores.

arum seirna deidi Victor, var þa wtvaleñ Pascalis Pridie, og Calixtus. Hist. G.

1161. Fiell Inge Noregs Koongur, Hácon Herdabr. took þa aftur Koongdoom. Stúrlas.

1162. Carolus Siounde med þvij nafni Svija Koongur.
Magnús son Erlings Skacka Koongur i Norege.

1163. Valldemar Dana Koongur wtgaf þavg Skaanſku Løg. Holb.

1168. Knútur hinn H. Eyrikſon Koongur i Svijþiood.
Valdemar Koongur for Leidangur til Vindlands, iñtook borgena Arcona, og eidilagdi þañ Afgud Svantevit, christnadi landed, og lagdi þad til Roskilld Biskupsdæmis. Um þessa tijma liet Absalon Biskup biggia Axelhws, þar sem nw er Kavpenhafnar Slot, adur hiet þad Stegluborg. Helmold. Saxo.
Stiftad Pickvabæar Clavstur af Klange Biskupi.

1171. Valdemar Koongur wtgaf þavg Sællendsku Løg. Holb.

1177. Sveirn Son Sigurdar Munns tekinn til Koongs i Norege af Birkebeinum. Vita Sv.

1178. Fæddist sa mikli Sagnaskrifari Snorre Stúrlason.

1179. Prestum a Islande fyrerboded Hioonaband.

1180. Andronicus Miklagards Keisari 2 ar. Nicetas.

1181. Knútur Valdemarsson Koongur i Danmork. Saxo.

I tíd þessara Kónga ritadi Saxo Gramaticus þá Dønsku Kónga Historiu á Látínu.

1182. Isaacius Angelus Miklagards Keisari 10 ar. Nicetas.

1184. Fiell Magnús Erlingsson Noregs Koongur. V. Sverr.
Sett Clavstur ad Helgafelle, tveim arum seirna var sett Clavstur ad Kirkiubæ af Þorláke H.

1190. Deide Keisareñ Fridricus Barbarossa eñ Henricus *VI.* vard Keisare. Meinast ad Knútur Dana Koongur hafe stiftad Riddara-Orduna af Elephanten. Spang.

1192. Alexius Comnenus Miklagards Keisari. Tyrius.
Sørkver Pridie Koongur i Sverrig.

1193. Deide sa Egiptski Soldan Saladinus sem hafdi yferuñed morg lond i Avsturaalfunne.

1195. Aben Joseph Keisari af Marocco fiell iñ Spaniam med 600000. Zachar.

Ao. Chr. | Auctores.

600000. manns, yfervann Alphonsum Koong af Castilien og inntook landed.

1198. **Philippus** *II.* og **Otto** *IV.* Keisarar i Þijdskalande. Ursp.

1202. Deidi Knútur *VI.* Dana Koongur **Valdemar** *II.* vard Koongur. Deide Sveirn Koongur i Nóreg Hácon son hanns vard þar Koongur i hanns stad. Holb. Hist.

1204. Andadist Hácon Sverrisſ. Guttormur sonarson Sverris vard aftur Koongur 1 ar. Efi N. Kg.

Changius Cham firsti Koongur i Tartaríenu. Chyt.

§. 30.

1205. Inge Bárdarson Koongur i Norege. **Alexius** *III.* og **Alexius Dúcas** Miklagards Keisarar. Fiellu þeir Þijdsku og Fronsku Furstar inn i Grickland, inntooku hofudborgena Constantinopel, ræku fra Rijke Alexium *V.* eñ **Baldvin** *I.* vard aftur Keisare. **Theodorus Lascaris** var þa Grickia Keisari, og sat i borgenne Nicæa. Brooder **Baldvins** kom efter hann til Keisaradæmis i Constantinopel, og rijkti 13. ar. Nicetas. Tyrius. idem.

1208. Liet Otto Keisari hallda samkomu til Francfurt, vooru þar wtnefnder þeir 7. sem ræda skilldu Keisara Kiorunum i Þijdskaland nl. Biskuparner af Moguntia, Trier og Colni, Slotzgreifinn af Rhin, Hertugenn af Saxen Margreifeñ af Brandenborg, og Koongurin i Bohmen. Sigonius.

1211. **Eyrikur** *X.* vard Svija Koongur.

1212. **Otto** Keisari var bañsettur, og affettur Keisaradæmenu, eñ Fridric *II.* sem þa var Koongur i Siceley vard Keisari. Thrith.

1225. Sa mikli Islendski Frædimadur **Snorre Stúrluson** vard Logmadur a Islande.

1216. Ver Petur Miklagards Keisari; sijdañ **Robert** hañs son. Nicetas.

1217. Hácon Háconarson vard Koongur i Norege. V. Haq.

1229. **Johannes** *I.* Svija Koongur, og efter hañ **Eyrikur** kalladur hiñ Stame, i hanns tijd var Prestum i Svijarijke bannad ad giftast.

1223. Greifeñ af Sverin liet med svikum fanga Koong **Valdemar** af Danmork, og Printzen son hanns. Hist. R. Dan.

1224. Sett Videyar Clavstur.

1227. **Gregorius** *IX.* Pavi i Room. Pessi

 Auctores:

Þessi Pávi var eirn vondur madur hann bannfærdi Fridrik Keisara tvisvar, og ordsakadi mikeñ óróa í Ríkenu, safnadi her í móti Keisaranum, lofadi sínu stridsfólki frelse úr hreinsunareldinum, og eilífu lífe, ef þad berdist vel med sier, hañ gieck í Processíu berfættur fyrer lidenu, og liet bera í kríng med sier höfud af Postulunum Petre og Pále, sem hañ sagdi sig og sitt fólk vernda skilldi; eñ hañ hafdi samt ósigur og var margt af hañs lidi drepen, enn hann flýdi og dó skömmu seirna. Spang. Chron. Philip. Onuph. Anninus.

Á þessu ári kom til Róm ein Greife, sem hafde verid fangen hiá þeim Saracenis, eñ komst burt med því móti ad hañ hafdi gift sig eirnri Saraceniskre Júngfrú sem hiálpadi hönum burtu, hañ átti adra Konu í Thúringen ádur, átti hañ so þadañ í frá þessar bádar, samdi þeim öllum vel, sú Tyrkneska var dáfríd, eñ átti eingiñ börn, þavg hvíla avll í einu begrafelse til Erfurt. Chron. Thúringen. Dresserus.

1228. Balduinus Robertsson Miklagards Keisari. Chyth.

1237. Keisari Fridrik stiftar Hæskoola til Vien i Þijdskalandi.

1239. Stiftadi hañ añañ til Neapolis; liet og wtleggia marga Auctores af Grisku og Arabisku, so sem Aristotelem, Galenum, Avicenna, og marga adra. Aven. Chron. Car.

1240. Valdemar *II.* Dana Koongur, wtgaf Jutsku Løg.

1241. Gissur Þorvalldsson drap Snorra Stúrluson i Reikhollte a Islande. Stúrl. Hist.

Snorre hefur margar nytsamligar bækur efter sig láted sem Eddu, Chron. Norv. Háttalikel, og margt fleira.

1242. Deide Valdemar Dana Koongur, Eyrikur hanns son aftur Koongur i Danmörk. Histo. Holb.

§. 31.

1243. Innocentius Fioorde Pavi i Room.

1247. Vilhiálmur Cardinal aftok i Norege Jarnburd og Ketiltek Hác. S.

1250. Deidi Fridrik Keisari, Conrád Fioordi kom aftur i hañs stad. Hertogi Abel i Danmörk liet myrda Eyrik Koong broodur sinn, og vard aftur Koongur. Spang: Histo. Holb.

1251. Valdemar Birgeirsson Koongur i Svibiood.

1252. Christophor *I.* son Valdemars vard Dana Koongur. Histo. Holb.

hann

Ao. Chr. Auctores.

hañ atti deilur miklar vid Jacob Erlendsſ. Biſkup.

1254. Vilhiálmur Greifeın af Hollandi wtvalinn til Keiſara. Pariſcus.

1256. Cublai edur Cobilas Cham fader hins mikla Tamerlans took Koongdoom i Tartaria, hann var hinn fimte fra Changio Chan þeim firſta Koongi i þvij Rijke.

1257. Utvalen̄ til Keiſara Richard af Einglande. Og ſijdann Alphonſus af Spanien, hañ liet firſtur wtleggia Bibliuna a Sponſku. Þo þeſſir væri wtvallder talldiſt ei þeirra ſtioorn mikelsverd, ſo nw er reiknad 17 ara milli rijke i Þijdſkalandi, og gieck þar miog illa og ofridliga til a þeim tijma, þeſſi Alphonſus var eirn hoolærdur Herra. Chron. Car. Theat. H. Plat.

1258. Giſſur Þorvalldsſon fieck Jalls nafn yfer Iſlande. St. H.

1259. Chriſtophor Dana Koongur ſviken̄ a Eitri i Sacramentenu af Arnfaſte Biſkupi i Arhws, vard þa Son hanns Eyrikur Glipping Koongur. Hol. H.

1260. Michael Palæologus iñtekur aptur Miklagard, og rak burt þa Evropæiſku, ſem þar hofdu ſtioornad i 60 ar. Pariſ.

1260. Valdemar Svija Kongur liet uppbiggia ſtaden̄ Stockholm. Chythr.

1261. Iſland og Grønland verda efter mikla fyrirhofn og efterſookn Noregs Koonga, umſijder undergefenn og ſkattgilld Hácone Koongi Gamla, og ſooru honum ſkatt. Hiſt. Stúrl.

1262. Deidi Hácon Noregs Koongur i Orkejum, en̄ Magnús Lagabæter kom i hañs ſtad, til Rijkes i Norege. Hiſt. Haq.

1263. Sw Løgbook ſem kallaſt Graagaas var afteken̄ i Iſlande. Liet Magnús Koongur i Norege a þeſſum arum miked forbetra þavg Norſku Løg. Hiſt. M. L.

1272. Var Chriſten̄-Rettur Arna Biſkups iñleiddur i Iſlande.

1273. Rúdolphus af Habsburg var wtvalen̄ til Keiſara i Þijdſkalande, eirn agiætur Herra, og hiñ firſte af þvij Furſtalega hwſe af Avſtur-Rijke, þeß Stiftari og Forfader. Aen. Sylv. Avent. Urſp.

1274. Samſett Hirdſkra i Norege med odrum fleiri Løgbookum. Marinus.

1277. Magnús Ladelás vard Koongur i Svijarijke.

§. 32.

1278. J Þijdſkalandi fæddi ein Stwlka Barn 8 vetra gomul. A þeſſu ari voru heingder i Einglande 248 Jwdar firir ſvik er þeir hofdu giort i Gullmyntenne. Ann. Sy.

Ao. C. Auctores.

1280. Andadist Magnús Koong Lagabæter, eñ Eyrikur kalla- Chron. Nor.
dur Prestahatari tok Kongdom i Norege.
Var løgtekenn a Islande Jonsbok, so kollud efter Jóne
Løgmañe, er hana flutti firstur til Landsins.

1282. Siceley kom undur Valld þeß Spanska Koongs, Peters Marinus.
af Arragonia, efter þad mikla blodbad sem iñbiggiarar-
ner giordu þar, er þeir drapu alla þa Fronsku sem fun- Cluv.
dust a Eyuñe, a Paaskadagsqvølldet, hvert almenn- P. Æmyl.
eliga er kallad Sikileyar qvolld.

I Sicley vóru myrdtar á 2 Kluckutimum 8000 manns af
þeim Fro sku. Aventinus.

1282. Andronicus Palæologus Miklagards Keisari, asamt Chythr.
brædrum sijnum Michael *IX.* og Constantino *XIV.* Plat.

1286. Eyrikur Dana Koongur var drepeñ til Finderup i Jullan- Chron. Dan.
di, hanns son Eyrikur Menved vard aftur Koongur.

Um þessa tima lijdi i Þýdskalandi ein Qveñpersóna meir eñ Naucl.
i 30 ár firir utann mat og drick. Theot. H.

1291. Birger Magnússon Koongur i Svijþijod. Chron. Car.
Andadist Rúdolphus Keisari i Þijdskalandi. Spang.

1292. Adolphus *I.* Keisare i Þijdskalande. Peuc.

1293. Premislaus vard firste Koongur i Polen. Crom.

1298. Fiell Adolph Keisari i strijde, eñ Albertus Son Rudolphs Trith.
Keisara kom i hanns stad. Spang.

1299. Do Eyrikur Koongur Prestahatare i Norege, Hácon
brooder hanns vard þar aftur Koongur.

1300. Var halldid eitt Jubilæar til Room af Paava Bonifacio Blondus.
sookti þangad otoluligur fiollde foolks til ad fa Syndan- Plat.
na fyrirgiefnijng og Paavaliga blessan.

Øllum þeim sem fóru til Róm á þ ssu Júbilári gaf Páviñ
án alls afdrátt, fríun úr hreinsunar Elldenum, og skipadi Guds
Einglum ad flitia sáler þeirra i Paradís, strax sem þeir dæi, og þeim
sem vóru lángt ad gaf hañ leifi til, ad kiósa til Paradísar 2 edr 3 adra.

1302. Bonifacius Paavi bannfærdi Philippum Fracka Koong. Ranul.
Johann Goja eirn Italienskur madur uppfañ Compaas
ad

Ao. Chr. Auctores.

ad sigla efter; Deide sa vonde Paavi Bonifacius enn Benedictus *XI.* vard Paavi. Anton.

1305. Clemens *V.* vard Paave, hann sat til Avenion i Frankarijke, og varadi þad Paavasetur i 75 ær. Onuph.

1308. Drepeñ Albert Keisare af sijnum Broodurssyne Johanne, Enn Henric af Lutzelborg var utvalenn til Keisara æred næsta þar efter, kalladur hinn Siounde. Æn. Sylv.

1313. Keisari Henric var svikenn æ Eitri af einum Munk i Altaresens Sacramento. Dauphr.

Fæddi Qvennpersona i Þijdskalandi af sier eitt Lioon.

Þegar Keisariñ fornam siñ Dauda sagdi hann Múknum ad flýa og forda sier og bad GUd fyrergiefa hønum, eñ h. ñ nádest og var sídañ fligeñ qvikur. Þessi Keisari var á Bænum til GUds øllum nóttum og tók Sacramented dagliga, siru miked Gudhræddur Herra. Nauclerus, Naucl. Chron. Car.

1314. A þessu æri var eingenn Keisari, eingenn Paavi og eingeñ Koongur i Fracklande, sijdann vard Ludvik af Bajeren Keisari, enn tveim ærum seirna vard Johannes *XXII.* Paavi til Room; hann sat i Fracklandi. Plat.

1317. Bannfærdi Paavinn Keisara Ludvik. Chythr.

§. 33.

1319. Deide Hácon Noregs Kongur, vard þa hañs Dottursson Magnús Eyriksson kalladur Smeck Koongur i Norege, og sijdann i Svijþiood. Hist. Holb.

Eyrikur Hertoge, fader Magni, og bróder hañs Valdemar, vóru svellter ihel af Birger Kónge bródur sínum, i Túrnenum til Nykiöping 1317, ad rádum Johannis Brunk Dróttseta. Ericus Ups. Lib. 4.

1320. Christophorus *II.* vard Koongur i Danmork. Holb.

1325. Andronicus *II.* vard Miklagards Keisare. Niceph.

1327. Philippus Valesius vard Kongur i Frackl. A þessum ærum giordu Daner uppreistn mot Konge sijnum Christophor, og ræku hañ fra Rijkenu, var þar þa mikell Oror og styriolld, var Rijked stift mille margra Herramanna. Holb. H.

1326. Deide Ottomannus Tyrkia Høfdijnge efter þad hañ i 28 ár hafdi stiórnad og teked mørg Lønd frá þeim Christnu Orcanes son hañs kom efter hann og inntók Bythiniam, þvi Tyrkianna magt fór nú miøg i vøxt. Niceph.

1333. Andadist Christophor Dana Kongur, var þa Konglaust 7 ær i þvij Rijke. Pincerus.

Auctores.

Periodus X.

Frä þvij *Valdemar III.* tok Kongdom i Danmørk og til þeß Doctor *Martinus Lutherus* birjadi sijna Reformation. Innehelldur

Ao. C. *CLXXIX.* Ar.

1340. Valdemar *III.* son Christophori vard Kgr. i Danmørk Hist. Holb.
1341. Johannes Cantacuzenus Miklagards Keisare.
1342. Hácon Magnússon Kongur i Noreg. Valdemar Dana Kgr. selldi til Sviarijkis Skæney, Halland og Bleking H. Holb.
1346. Valdemar Kongur selldi Eistland frä þeirri Dønsku Cronu, og reiste til Jerusalem.
1347. Carolus Fiorde vard Keisari i Þijdskalande. Æn. Syl.
1349. Meklenborg var giørd ad einu Hertugadæme. Plat.
1350. Yfergieck sw mañdavda plæga sem nefndist Svarte Davde. Var hallded annad Jwbilær til Room, med miklum Pijlagrims gavngum og offrunum til Pæavans. Þetta ferda folk do so ækaflega i Pestinni, ad af 1000 pijlagrimum komu ei aftur æ stundum fleiri enn 10. Plat.
1354. Johannes Palæologus *VI.* med þvij nafne vard Keisare i Miklagarde.

Um þessa tíma heriadi Amurath Firste (sem var sá 3. í tølunne af Tyrkia Keisurum) miøg sterkliga á þá Christnu, og hafde nú fest fót í Europa setiande sitt kóngl. Sæte til Adrianopel. Laon. Chal.

1356. Pavg Keisara Løg sem kallast Gullboola og tala um hversu Saxlands Keisarar skuli wtveliast var samsett.

§. 34.

1359. Waldemar Dana Kongur yfertalar Magnús Smeck til ad affala aftur Skæney, Hallande og Bleking til þeirrar Dønsku Cronu. Hist. Holb.
1360. Eyrikur *XII.* Koongur i Sviarijke.

Ao. Chr. | Auctores.

1362. Valdemar Dana Koongur gifte Margrete dottur sijna 11 vetra gamla, Hácone Magnúsfyne, Noregs Kg. Chron. Dan.
Eñ Albert af Meklenb. var wtvaliñ til Kgs. i Svijarijke. idem.
1364. Johañes Vicleffius predikadi mot Paavans makt i Einglande Chythræus.
1375. Magnús Koongur Smeck drucknadi i Norege.
1376. Deide Valdemar Dana Koongur enn Olafur hanns Dotturson took aftur Koongdoom.
1378. Voru 2 Paavar, annar i Rovm, enn annar til Avenion i Fracklande, sw misklijd varadi i 30 aar. Trithemius. Plat.
Andadist Carolus *IV*. enn Venceslaus son hanns kom i hanns stad til Keisaradæmis. Nauclerus.

Páveñ i Róm Urbanus 6. liet dreckia 5 Cardinalum, fyrir útvalning Clementis 6. sem var Pávi i Frankarike.

1380. Var Olafur Háconarson wtvalenn til Kongs i Norege. Polid. Vir.
Berthold hiñ Svarte eirn Þijdskur Mwkur og þar til Lækner, uppfañ Pwdurs tilbwnijng og so Fallsticke og Bissur, hvad hañ sijdañ kiende þeim i Venetia ad brwka i strijde.

Bædi Sál. Etats-Rád J. Gram, og fleiri hafa áliktad, ad Púdúr hafi miklu fyr verid uppfunded, enn eg helld mig vid þá almennustu meining.

1384. Andronicus Palæologus Miklagards Keisari. Laonicus.
1387. Olafur Dannerkur og Noregs Kongur andadist, hañ var hinn seinasti af ætt Haralldz Hárfagra, Margret Drottnijng moder hanns erfdi bædi Rijkenn. Holb. H.
1388. Biriadist strijd milli Margretar Drottnijngar af Danmork, og Alberts af Svijarijke, hañ var tekinn til faanga af þeim Danska General Jvar Lykke, þañ 21. 7br. vid Falkiopijng i Vestur Gavtlande, it. Printzen Eyrikur, og þeirra stridsher sleigenn oa Flootta. idem.
Emanúel Palæologus Miklagards Keisari. Laon.
1390. Þeir Hollendsku Fiskarar fundu Nord Americam. Theat. Or.
1397. Tamerlan Kongur af Schythia faangar þañ vonda Tyrkneska Keisara Bajazeth, son Amuraths, sette hann i eitt fuglabwr, brwkadi hann fyrir fotskor, og for miog hrædugliga med hann. Laon. Æn. Syl. Añal. Turc.

Ao. Chr. Auctores.

Drottnijng Margret foreinar Rijken Danmork, Noreg og Svijþiood, og lier hilla Eyrik sinn Systurdottur Son til Koongs ad Uppsavlum.

1397. Liet Drottnijng Margret til Calmar samannkalla Raadherrana wr þeim 3. Kongarijkium Danmork, Svijþiood og Norege, var þaa samanntekenn sw Calmariska Foreinijng, hverrar innihak var; ad greind 3. Rijke, skilldu æfinliga stioornast af einum Koongi, en þo hvert þeirra behallda sijnum eigen Logum og Frijheitum fyrir sig Baron. Holbergs Historiu pag. 512

§. 35.

1400. Rupertus Slotz-Greife kiorinn til Keisara. Peucerus.

Jafnvel þo Annálar nefni Svarta Dauda þá Pest sem hier gieck á Islandi 1401. þá synist það ecki liklegt ad hier um 50 ár hafi lided frá því Svarte Daudi gieck i Þydskalandi, og Danmork, til þess hann kom hier i land, þar þo árlega gengu siglingar milli Landanna.

1404. Deide Tamerlaus Koongur i Schytia.

1406. Andres seinasti Grænlendijnga Biskup var vigdur.

1410. Deidi Keis. Rupertus, hin 38. i Keisaratolunne, en Jódóchus Margreife af Moravien fyrirstod Rijked i 6 manade. Peucerus.

1411. Sigismundus vard Roomaborgar Keisari. Spangenbergius.

1412. Margret Drottnijng i Danmork andadist.

1414. Biriadist sa nafnfrægi Biskupafundur til Costnitz i Þijdskal. Chythræus.

1415. Var fordæmdur og brendur Johannes Húss, og sijdann Hieronymus fra Prag, a Biskupafundenum til Costnits, fyrer það þeir hofdu predikad mot Paavans villulærdomi, hier af biriadist stort strijd i Þijdskalande. Æn. Syl. idem.

A þessum fundi var løgteked ad leikmonnum ei være giefed nema braudid i Altaris Sacramentenu. Crantz.

1416. Greifenn Fridric af Nordborg var giordur af Keisaranum Margreife af Brandenborg og Kiorfurste. Chron. Carionis.

1417. Johannes Palæologus Miklagards Keisari. Chal.

1421. Johannes Palæologus hins fodurbroder vard Keisari.

1422. Deide Mahomet I. en Amurath II. vard Tyrkia Keisari. Leon.

1423. Fridric Margreife af Meissen vard Kiorfurste af Saxen. Hinn firsti i þvij Embætte. 1424. Cuspinianus

Año Christi. | Auctores.

1424. Deide Zifoa Forijngi þeirra sem strijddu med Keisaranum fyrer saker Lærdoms og Davda Johannis Hüss. Æn. Syl.

Þessir Hússite unnu miked strid i Þydskalandi, og hofdu jafnan Sigur á þeim pápistu, sem gátu þá med eingu móti yfirunned, enn mistu ótal fólks og sigra fyrir þeim. Chron. C.

1430. Gieck ein stoor boola yfer a Islande. Annal.

1437. Andadist Sigismundus Keisari, enn Albertus Erkiherstuge hans Dotturmadur var aftur wtvalen til Keisara. Æn. Syl.

1439. Efter þad Eyrikur Koongur af Pomeren hafdi forlaated sijn Rijki, kolludu Daner Hertuga Christophor af Bajeren inn til Koongs, han var sonarson Ruperti Keisara, enn Sophia Mooder hanns, vár dotterdootter Valdemars *III.* Holb. H.

Deidi Albert Keisare.

1440. Fridric *III.* af Avsturrijke vard Keisari. Æn. Syl.

Johannes Guttenberg uppfann Bookþrikkeried til Stratsborg, prentadi sijdan i Maints; sijdan Johannes Mentz og adrer fleiri, sem færde þad til Neapolis, Room og annarstadar. Vimpfelingius.

1444. Uladislaus Koongur i Ungaren bravt friden vid Amurath Tyrkia Keisara ad raadum Evgenii Paava, og var sijdann yferunninn og drepenn vid Varnam, hvar ad fiellu yfer 50000 manns af hverutveggium. Æn. Syl. Ann. Turcici.

§. 36.

1445. Constantinus Palæologus sijdasti Keisari Christenn i Miklagarde. Laon.

1448. Christian *I.* Greifi af Oldenborg wtvalenn til Koongs i Danmork, hanns Mooder var Hedvig Koong Valdemars Þridia Systurdootter, enn Fader hanns var Theodoricus hinn Farsæle, Greife af Oldenborg. Hist. H. Crantz.

Þa var wtvalenn af Svijum til Koongs Carl Cnútsson.

1450. Christian *I.* krijndur i Þrandheime.

1453. Mahometh *II.* Tyrkia Keisari kom a 3. ari sijns rijkis til Miklagards, med 400000 manns, og 250 skip, settist um staden til lands og vatns, i 54 daga; og skutu þeir uppa Mwrana; var so um sijder sa rijke og mekt- Dresserus. Leonclavius.

Ao. C. | Auctores.

uge Stadur af Tyrkium inntekinn, og endi giordur ä Plat.
Þvij Griska Keisaradæmi.

Ei verdur þad útsagt hvør óſkøp þá ágengu i Miklagarde. Æmilius.
Sá Christni Keisari áſamt 40000 maūs, vóru avmkunarlega nidurhøggner; meir eū 60000 Adalsfrúr og Jómfrúr vóru herleiddar; Annal. Tur.
Keisaraus Drottning og Dætur vóru firſt kreinktar, og ſídañ høggnar i Sticke. Chalc.
Christi Kroßmark var uppreiſt á torginu med miklum brixlum, og gudlaſte; þetta Rike hafde þá ſtaded ſídann Constantini hins Mikla daga i 1122 ár. Þann 29. Maii kom Tyrkia Keiſarinn inn i ſtadenn

1457. Carl Knútsſon rekinn fra Rijke i Svijþiood, enn Dana Koongur Christian I. var krijndur þar til Koongs. Holb.

1458. Pius II. vard Pavi i Room, hann var eirn vellærdur madur, var adur nefndur Æneas Sylvius, hefur efter ſig lated ſamanſkrifadar Bækur. Plat.

1464. Svijar giøra uppreiſtn mot Kong Christian, og kalla inn Carl Knútsſon. Holb.

1467. Biørn Thorleifsſon ſleigenn i hel af Eingelſkum i Rife, hvaraf ordſakaſt misklijd mille Koong Christians I. og Einglands, ſem afgiørdiſt til Uttrect 1474. Holb. Hiſt.

1468. Sw. Danſka Princesſa Margreta giftest Jacob Koongi af Skotlandi, ſem med henni eignadiſt Orkneyar og Hetland. idem. Cluv.

1469. Ferdinandus Koongur af Arragonia, eignadiſt til Drottnijngar Iſabellam Princesſu, og med henni meſt alla Spaniam. Chr. Hiſp.

1471. Steirn Stúre utvalenn efter Carl Knútsſon till formanns i Svijþiood. Holb. H.

1472. Boola mikil og Manndavdl ä Iſlande. Annal.

1474. Christian Dana Koongur reiſti til Room, og fær leife hiä Paavanum ad ſetia Häſkoola i Kavpennhafn, hvad hañ i verk ſetti med Peters Albertsſonar og Olavi Martini tilhiälp. Krantz.

1477. Johannes Baſiliovitz ſtiftade eitt Keiſaradæme i Rusſlande, og var þar hinn firſti Czar edur Keiſari. Cluv.

1479

Ao. Chr. | Auctores.

1479. Sw Spanska trwarbragda Rannsookn (Tribunal Inqvisitionis) innleidd i Spania, mot Saracenis og Judum. Holb. Intr.

1481. Andadist Christian *I.* Dana Koongur, Enn Johannes took aftur Koongdoom. Deide Mahomet Tyrkia Keisari, enn Bajezeth son hanns kom i hanns stad. Holb.

Þesse Mahomet Annar rikti hiá Tyrkium alls 31 ár hann hafdi giört ender so vel á Miklagards sem Trapezuntii Keisaradœmum, samt teked frá þeim Christnu 4. Kóngarike 20 Smálönd og meir enn 200 stórar Borger. Ann. Tur. Laon. Cal.

§. 37.

1483. Fæddist Doctor Martinus Lutherus.

1490. Prestum i Norege gefed leife af Pavanum til ad brwka Miod og Öl i Sacramentenu i stadenn fyrir Vijn. Holb. H.

1492. America fundenn af Christophoro Columbo. P. Matt. H.

1493. Maximilianus *I.* vard Keisari i Þijdskalandi. Aventinus.

1495. Keisari Maximil. stiftar Camer-Riettenn til Spijr i Þijdskal.

1497. Johannes Dana Koongur krijndur i Svijþiood. Holb.
Fundenn af Portugisum vegr i kringum Affricam til Avstin.
Fæddur Philippus Melancton.
Americus Vespucius uppleitar morg lönd fierdeilis i Nordur America, so sem Florida, Niju Spaniam ꝛc. af hwrium fiekk soo Heimspartur sitt Nafn.

1500. Johannes Dana Koongur færdi strijd uppa Ditmersken og misste þar mest allt sitt strijdsfolk, enn framqvæmdi eckert. Crantz.

1501. Stiftadur Haaskooli til Wittenberg i Þijdskalande. Chyth.

1505. Martinus Lutherus gaf sig under Mwka Reglu til Erfurt, adur hafdi hann studerad Log. Chron. Hedionis.

1509. Vorn mikler Jardskialftar i Constantinopel, so þar hropudu margar Biggijngar og Turnar. Basilius.
Vard Henric *VIII.* Koongur i Einglandi.

1512. Fæddist eitt Skrimsle af Konu i Borginne Ravenna i Italien, hafdi horn wr höfdi, vængi i stadenn handleggia, eitt avga a hokunne, eina fugls klo sem hræfugla a odrum fæti, a briooztenu var sem ravdur Kross, þad hafdi bædi Kallmanns og Qvennmanns getnadar Lime. Chron. Hed.
Biriadi Lutherus first ad predika moot Pavanna Lærdoomi efter þad hann kom fraa Room. Sleid.

 Perio-

Auctores.

Periodus XI.

Fra Þvij *Lutherus* biriade sijna Reformation, og Trwarbragda Endurbot, og til 1652, Ao. C. Innehelldur CXXXX. Ar.

1513. Andadist Johannes Dana Koongur. Holb.
Selymus vard Tyrkia Keisari. Bas.
1514. Christian *II.* krijndur til Kongs yfer Danmork og Noreg. Chythr.
1515. Voru Hollendsker Bændur nidursetter a Amager. Holb.
1516. Angelus Arcemboldus selldi Synda aflatzbref Paavans, i Danmork og Sviarijke. idem.
Ferdinandus Kongur i Spania andadist, hann var Modurafi Keisara Carls *V.* sem og so vard Koongur i Spania.
1517. A Allraheilagra Messu biriadi Lærefaderenn Lutherus openberlega ad disputera og predika mot Paavanna Lærdoome, Aflatzbrefunt, og fleiru soddann. Crantz. Sleid. Polyd.
1519. Carolus *V.* vard Keisari i Þijdskalandi var adur Kongur i Spanien, og Herra yfer Nidurlondunum ꝛc.
Vard Solymannus Keisari hia Tyrkium og stioornade i 47 ar. Chyth.
1520. Christian *II.* inntook Svijarijki med strijde, og liet Þa i Stockholm nidurhoggva 94 Herramenn og Biskupa, med morgum fiollda af odru foolke. Holb.
Ferdinandus Magellanus fra Portugal, fann veg til Avstindianna giegnum Þad Magellaniska sund.

§. 38.

1520. Lutherus bannfærdur af Paavanum Leone *X.* Sleid.
1521. Lutherus mætte til Vorms til ad forsvara sig fyrer Keisaranum, og sinn Lærdom, hvarefter hann var dæmdur Landflootta. Polyd. Ver.
Svijar giora nijtt frafall og utvelia sier til Hofdijngia Gustav Eyriksson. Holb.

1522.

Ao Chr. | | Auctores.

1522. Christian *II.* gaf wt sijna niju Løgbook.
, Prentad firsta sinn a Þijdsku hid nija Testament. Sleid.
1523. Daner uppsegia Christian *II.* hollustu og trwskap, hann flijdi med 20 strijdsskipum til Hollands. Svenskar afsegia hann lijka. Holb.
Solimannus Tyrkia Keisari inntok Eiuna Rhodum a Joladægenn. Chyth.
Gustav Eyriksson Koongur i Svijþiood.
Fridric *I.* Koongur i Danmørk og Noreg.
A þessu ari wtlagde Hans Michelson þad nija Testament a Dønsku. Holb.
1525. Gifte Doctor M. Lutherus sig. Sleid.
Franciskus Fracklands Koongur tekenn til fanga i Vallande af Carl *V.* Keisara.
1526. Giftist Keisari Carl *V.* Elisabeth doottur Emanuelis Kgs. af Portugal og abladi vid henni 4. børn, er hietu Philippus, Ferdinandus, Maria og Johanna, hier fyrirutann atti hann 2. laungietenn børn Johannem og Margretham.
1527. Leifd þaug Luthersku Trwarbrøgd i Danmørk a Herradeigenum sem halldenn var i Odenseyu. Holb.
1528. Voru þaug og so leifd i Svijþiood.
1529. Vien Keisarans Høfudstadur umseten af Tyrkium. Chyth.
1530. Sw Ausburgiska Trwar Iatnijng var af þeim Luthersku underskrifud þann 25. Junii til Ausborgar og framløgd fyrir Keisarann Carl *V.* Sleid.
1531. Christian *II.* kom til Noregs med 35 Strijdsskip, gengu þa marger hønum til handa. Holb. H.
1532. Var giørd vid hann forlijkun, hveria Koong Fridric þo ecki hiellt, helldur var hann fangadur og settur a Sudurborgar slot i Vardhalld. idem.
1534. Christian *III.* vard Koongur i Danmørk efter wtstadenn mikil orolegheit, mille hanns og þeirra af Lybek, samt Christopher Greifa af Oldenborg, og endadest ei fullkomlega fyrr enn efter 2 ar. idem. Chyth.
Utgiefenn sw Þijdska Biblia Lutheri, øll i einulagi og þrikt til Vittemberg.

Ao. C. Auctores.

Henric *VIII.* Einglands Koongur bannfærdur af Paavanum, fyrir þad hann giordi skilnad vid sijna Drottnijngu Katrinu, sem var Keisarans Mooðersyster.

1535. Solymannus inntook Mesopotamiam, Assyriam og Babylon fraa þeim Persisku. Chyt.

Jgnatius Loiola eirn Spanskur Adalsmadur stiftar Jesuitanna Stallbrædraskap.

1536. Aller Biskupar i Dannørk voru arresterader, og adrer Lutheraniskér innsetter aftur. Holb.

1537. Kyrkiu Ordinantiam sett a Donsku af Petre Palladio Siælands Biskupi wtgefenn, og underskrifud.

1541. Christian Koongur upppgefur ad ollu leiti sitt tilkall til Svijarijkis, og giorer vinskap vid Koong Gustav Eyriksson. A þessum arum biriadi Jon Prestur Svenski Mattiasson, a Breidabolstad i Vesturope ad prenta bækur, meinast þesse firsta Islands Prentsmidia hafa innkomed hier um 1531, Sonur hanns prentadi sijdann i Nupufelle. Enn sa firsti Evangeliske Biskup i Skalhollte Gissur Einarsson kom wt sama ar til Stools sijns. idem. Ak. Js. idem.

1542. Koong Christian *III.* afmadi ad fullu og ollu hier i landi, Salumessur, Vigiliur, og adrar papiskar sida Reglur med eirni Fororðnijng.

1546. Biriadist sa stoori Biskupafundur og Samkoma til Trident sem varadi til 1561. Sleid.

Andadist D. Mart. Luth.

Þeir Lutersku Furstar biria strijd moot Keisaranum. Buch.

1547. Henric *VIII.* Koongur i Einglandi deidi, Edvard *VI.* Koongur i hanns stad, innfærir i England þavg Luthersku Trwarbrogd.

1549. J Eirarsundi ecki langt fra Maalmey veiddist eirn fiskur oveniulega stoor med mannshøfde og sem mwkahettu þar ofann a, hwdenn var sem mwkakapa lógud. Kong Chr *III.* liet færa hañ til Kavpinnhafnar og grafa þar. Holb.

1550. Jón Arason Hoola Biskup, med sijnum tveimur Sonum Ara og Byrne haalshøggner i Skalholte. Ak. Jsl.

Sw Danska Biblia þrikt i firsta sinn.

Ao. Chr. | Auctores.

1551. Prestum a Islande var leift ad gifta sig. Ak. Isl.
Vijgdist Olafur Hialltason firsti Lutherskur Biskup ad Hoolum. Holb.

§. 39.

1553. Christian *III.* lætur stifta Skoola a Islande. idem.
1555. Keisarinn gaf a þessu ari, þeim Luthersku Furstum i Pijdskalandi frijheit ad ydka sijn trwarbrogd. Buch.
1556. Foor Carl Keisari til Spanien, sagdi af sier Keisaradæmid, og gieck i Clavstur hinns H. Jústi. Chyt.
1558. Andadist Carl Keisari, Ferdinandus brooder hañs aftur wtvalenn, enn Elizabeth vard Drottnijng i Einglandi og færdi þar inn þavg Lutherska Trwarbrøgd aftur. Buch. Tuan.
A þessum arum gieck ein mañskiæd boola i Islande. Annál.

Adur enn Elizabeth kom til stiórnar i Einglandi, stiórnadi Maria Syster hennar i 5 ár, og stiftadi þar stóra offókn móti þeim Reformerudu. A þessu ári liet Philippus Spania Kóngur breña Presteñ Franciscum Cacalla, sem hafdi veitt Carolo 5. fødur hanns Sacramented og þiónustud hann i Davdanum, ásamt 13. adra.

1559. Andadist Christian *III.* Dana Koongur a Nijarsdag, enn Son hanns Fridrik *II.* vard Koongur.
A þvi ari deide og sa fangne Koongur Christian *II.* Holb. H.
Sama ar var Ditmersken yferunnenn og inntekenn af Dana Koongi Fridric *II.*
1560. Deide Gustavur Sija Koongur, Eyrikur *XIV.* Son hanns took þar aftur Koongdoom. Russinus.
Stiftadar grimar offookner mooti þeim Evangelisku, bædi i Frankarijke og Spanien. Thuan.
1563. Biriadist strijd milli Dana og Svija, wt af þeim 3. Cronum i þeirra merkium og vopene. item af Gullande, eirni Ey, i Avstursioonum. Holb.
1564. Deide Ferdinandus Keisari, Maximilianus *II.* var kiørenn i hanns stad. Þessi Keisari atti Mariu dootter Carls *V.* fyrir Drottnijng, og abladi vid heñi 16. børn. Chyt.
1565. Daniel Rantzov sigradi vid Falkiobijng 25000 Svija med einum 4000 af Donskum. Holb.

Ao. Chr. Auctores.

1566. Deide Solymannus Tyrkia Keisari, Son hans Selymus kom efter hann.

1568. Johannes *III.* took til fanga broodur sinn Eyrik og vard Koongur i Svijþiood, þar efter drap hann Eyrik Koong a Eitri. Puffendorf.

1570. Fridur milli Dana og Svija sluttadur til Stetin, feingu þa Daner Skaney, Bleking, Halland, Jamtaland Gulland, Herdalen, og badum Koongum leift ad færa þær 3 Cronur i sijnum merkium. Holb.

1572. Gregorius *XIII.* Pavi i Room.

Sa Franske Printz Henrik af Navarra, fieck til ekta Margrete Valesiu, Syster Carls Koongs *IX.* i þvi Brudlaupi vooru aller þeir sem medkiendu Calvini lærdoom og nefnduſt Hugonetter, af hinum Papisku svikſamliga myrdter, og er þad kallad Parijsar Bloodbad. Thuan. Chyt.

Þessi hrædiligu mórd birtuduſt í París þañ 24. Augusti og vorudu i 3. daga, á hvorium tíma alleina i þeim stad mirdtar vóru 30000 manns, enn yfer allt í Ríkenu meir enn 70000. Sleid. Cluv.

Skrifad er ad frá Anno Christi 1550 til 1580 hafe þeir Pápisku nidurdrepid sakum trúarbragdanna, í Frankarike, Spania Italia, Einglandi, Hollandi 900000 mañs, þar ibland 39 Fürstar og Biskupar, 148 Greifar, 235 Baronar, 147518 Adalsmenn 700060 af Almúga; slik var þá grimd Pávans og hanns útsendara ædigángur. Þegar Pávi Gregorius í Róm heirdi þad blóðbad, liet hañ hallda opennbera þackletis hátíd fyrir þessi Mord tókuſt so luckulega. Crocc. Theat. pag. 1098. Theod.

1574. Amurath *III.* vard Keisari hia Tyrkium. Theat.

1576. Rudolphus *II.* vard Keisari.

1578. Sebastianus Koongur i Portugal foor herferd til Serklands moot Abdelmelech er rekid hafdi fra Rijke Mehemed broodur sinn, i þeirri ferd var hann drepeñ og bader hiner Serkia Kongar asamt ollu hañs folke.

Eirn Spanskur Hofudsmadur í Hollandi, villdi navdga velborinne Jómfrú til samlags vid sig, hún greip eirn stickhnif og

rak

Ao. Chr. | Auctores.

rak í Qvid honum, so hann fiell, óskadi hann þá Prests fundar ádur hañ dœi, og þá bñid var ad þiónusta hann, bad hañ vígia sig samann vid þessa Jómfrú, hvad og giørt var, sídann gaf hann henni allt sitt Góß (sem var stór miked) og andadist sídann. Thuan.

1579. Philippus *II.* Koongur i Spanien foreinar aftur Kongs rijked Portugal vid Spaniam. idem.
Giørdu samband mooti þeim Sponsku þavg 4. lønd Holland, Selland, Frijsland og Uttrect, til ad forsvara sijn Trwarbrøgd.

1582. Gregorius Pavi wtgaf eitt nijtt Rijm edur Calendarium
Amurath *III.* liet drepa 5 brædur sijna enn son sinn Mahomed 16 vetra umskar hann, og hiellt sijdann veitslu i 40 daga.

1584. Sw first a Edition þeirrar Islendsku Bibliu wtgefenn af Gudbrande Biskupi a Hoolum. Ak.

1585. Sixtus *V.* Pavi i Room hann bannfærdi Elizabeth Drottnijng af Einglande fyrir umbreitijng trwarbragdanna. Theat.

1587. Hálshøggveñ i Englandi Maria Stuart Drottnijng af Skotlandi.

1588. Deidi Koong Fridric *II.* i Danmørk enn Christian *IV.* vard Koongur 11 ara gamall. Holb.
Philippus *II.* Koongur i Spania wtsendi siñ oyfervinnanliga flota mooti þeim Eingelsku og Hollendsku, i honum vooru 150 stoor Strijdsskip og a þeim 30000 Strijdsmenn og Skipsfoolk, fyrir utañ stooraň fiollda af Adalsfolke, Mwkium, og ødru hiski sem reisti uppa forlistijng. Þessi floti færdi 1600 Messiing Fallsticke og 10000 af Jarni, fyrir utann otoluleg ønnur vopn og margfalldañ strijdsbwnad. A Skipunum vooru og Kirkiur og Alltari, og a þvij stærsta eitt stoort forgillt Mariu Bijlæti med þeirri yferskrift HEFN ÞU SONAR ÞINS. Þessi floti mest allur var a faum vikum eidilagdur af sio og stormum, enn sum skipenn uppbrenndu þeir Eingelsku og Hollendsku edur skutu þavg i gruñ, mørg hertooku þeir.

§. 40

Ao. C. Auctores.

§. 40.

1589. Henric *IV.* vard Koongur i Frankarijke, hinn firsti af þvij Vorboniska Hwse. Hanns formadur Henric *III* var stwngenn til davds af einum Jesuita. Anna Dootter Koong Fridriks *II.* af Danmork giftist Jacob Koonge i Stoorbrittanien. Thuan.

1590. Gregorius *XIV.* ecki fullt ar Paavi i Room, hañ eiddi i þeim tijma 5000000 Rixdolum sem Sixtus *V.* hafdi samanndreiged. Chyt.

1591. Var so mikil dijrtijd i Room og Italia ad otolulegur fioldi folks do, ein skieppa Hveitis kostadi 34 Rdr. Var þa færd þangad matvara fra Danmork, Hollande, Avsturstoonum og Þijdskalandi; þeim sem first sagdi þær Skipafriettir i Room gaf Paavinn 1000 Ducata.

1593. Henric Fracklands Koongur took þav Paapisku Trwarbrogd. Thuan.

1594. Sigismundus Koongur i Polen wtvalenn til Koongs i Svijþiood. Holb.

1595. Amurath *III.* sem var sa 14 Koongur hia Tyrkium enn 6. Miklagards Keisari hia þeim, deide Mahomed Son hanns took Rijke, hann drap strax eun nw 18. brædur sijna og liet grafa þa hia fodur sijnum. Calv. in C. Thea. H.

1596. A þessum arum yferstoodu þavg langvarandi strijd sem Spanien færdi moot Hollendskum og Engelskum. Grot. Thuan.

1598. Deidi Philippus *II.* Spania Koongur, var etiun lifandi af Modkum, hann hafdi fyrir saker þeirra Paapistisku Trwarbragda lated aflijfa otoluligann fiollda foolks. Grotius. Thuan.

1600. Carolus *IX.* Koongur i Svijþiood, enn Sigismundus hanns Broodurson og Koongur i Polen var rekiñ þar fra Koongdoomi sokum þeß hann villdi iñfæra i Svijarijke aftur þavg Paapisku Trwarbrogd. Holb.

1601. Andadist sa nafnkiendi Stiornumeistari Tycho Brahe til Prag i Þijdskalgnde af Vatnssott, hann var þa i þenustu Keisara Rudolphs. idem.

1603. Andadest sw nafnkienda Enska Drottnijng Elisabeth, sem stioornad hafdi i 45 ar, enn Jacobus Stúart vard Thuan.

aftr

Año Christi.		Auctores.
	aftur Koongur og foreinar þavg 3 Rijke, England Irland og Skotland.	Cambdem.
1605.	Kong Christian *IV.* i Danmork sendi 4 skip ad uppleita Grønlande og 5 æred efter.	Holb.
	Mahomet *III.* deide, Achmet son hanns Keisari.	Lyschand.
1606.	Vard uppvijs i Einglande svikafull fyrirtekt Jesuitanna, er æsett hofdu ad mijrda allt þad Koongliga hws og Parlamentis Herrana.	Casavbonus.
	Formenn þessa illrædis vóru Robert Catasbejus, Thomas Percius, og Vintenis, med fleirum. Rádherrann Montaqvil, fieck eitt nafnlavst bref ad hallda sig frá Parlamentis Samkomunni þann áqvardada dag, þetta opennberadi hann hinum ødrum, var þá rannsakadur Kiallarinn, sem var under Rádstofünni, fundust þar 36 stórar tunnur fullar med þad allrasínasta púdur; einn ad nafni Gvido Faukius, fannst vid hurdena, og hafdi hiá sier liós, samt adskilianliga hørqveike, med hvørium hann ætladi ad tendra í þessu púdri, þegar aller Rikesins ædstu menn, med Kóngi, Drottuíngu, Printzunum, Biskupunum og ødrum Herrum væru innkomnir og setster.	Spond. Thuan. idem. Spondanus. Meteranus.
	Chr. *IV.* reisti til Einglands.	
1609.	Slwttudu Spanskir 12. æra Strijdshlje vid þær Hollendsku sem þæ voru reiknader frij folk, og eingum skattgillder.	idem.
1610.	Franciscus Ravaliac stak i hel Kong Henric *IV.* i Frackl.	Thuan.
1611.	Strijd milli Dana og Svija, Daner inntooku Calmar og Elfsborg.	
	Gustavus Adolphus Koongur i Svijarijke.	Holb.
1613.	Giordur Fridur mille Dana og Svija.	
	Mattias vard Keisari i Þijdskalandi.	
1615.	Bigd þav Koongl. Begravelse i Roskilld; item Trinitatis Kirkia, i Kavpinnhafn og Børsann.	idem.
1616.	Capitain Jens Munk sendur til ad uppleita veg milli America og Grønlands med tveimur skipum, lœ i Grønlandi um vetur hvar flest allt hanns foolk do enn hann komst til baka med þridia mann.	idem.

§. 41.

1617.	Osmannus vard Keisari hiæ Tyrkium.	
1618.	Kong Christian *IV.* sender 6 skip til Ostindien, first til Zeilon og sijdann til Tranqvebar, hvar Admiral Ove	Holb.

K Giedde

Ao. C. Auctores.

Giedde uppriettar þa Avstindianisku Hondlun.

1619. Ferdinandus *II.* vard Keisari i Þijdskalande. Theat.

1620. Christian *IV.* stiftar Compagnie yfer þeirri Islendsku, Færeyisku og Finnmerkur Hondlun sem varadi i 42 ar.

1623. Soreyar Skooli giordur ad Academie firir Adalleg børn. Holb.

Mustapha Tyrkia Keisari, og sijdann Amurath *IV.* Cluv.

Koongsbergs Silfurværk stiftad i Norege.

1625. Christian *IV.* innviklast i Strijd vid Keisarann.

1626. Tyrkiar komu fra Algier, a nockrum Ræningskipum til Ann. Isl. Islands, og hertooku foolk i Avstfiordum, Grindavijk og Vestmannaeium.

1629. Fridur milli Kong Christians *IV.* og Keisarans. Holb. H.

1630. Gustavus Adolphus Svija Koongur biriar Strijd a mooti Keisaranum, med stoorum framgange.

1632. Fiell hann efter margar Sigurvinningar, til Lavznitz, en Theatr. Christina hanns Dootter kom til Rijkis.

1637. Ferdinandus *III.* vard Keisari i Þijdskalandi. idem.

1639. Fann ein Boondastulka i Holstein eitt stort Gullhorn a morkenni med imsum myndum og er þad enn nu geimt Holb. a þvij Kongl. Konst Kamerse.

Annad ad vigt 7 pund og 14 Lood fannst nær þvij i sama stad arid 1734, sem og so er a Konst Kamersenu til sijnis.

1643. Svijar yferfalla Koong Christian *IV.* med Strijde. idem.

1644. Sioostag vid Femeren, hvar i Christian Koongur misti sitt Avga.

1645. Fridur milli Dana og Svija til Bromsebru, þa misti Danmork, Gulland, Jamtaland, Oesel item Herdalen i Noreg, og Halland i 30 ar. Theat.

1648. Fridric *III.* vard Koongur i Danmork.

Var giordur almennilegur Fridur til Vestphalen i Thuan. Þijdskalandi efter þad langvaranlega 30. ara strijd, var þa þeim Evangelisku leisd frij truarbragda ydkun. Holland vard eitt frij Rijke, ut af fyrir sig, Grot. efter langt og bloodugt Strijd mooti Spanien.

1649. Einglesker aklaga sinn Koong Carolum Stúart og lietu Thuan. halshoggva hann, enn Olifer Cromvel took aftur ad sier Rijkisstioornena.

Period.

Auctores.

Periodus XII.

Fra 1652 til Annum 1752. Innehelldur C. Ar.
Ao. C.

1652. Lodvik *XIV.* Koongur i Fracklande.

§. 42.

1654. Carolus Gustavus vard Koongur i Svijþiood.
1655. Alexander *VII.* vard Pavi. Sw Svenska Drottnijng Holb.
Christina antok Papiska trw og reisti til Room.
1657. Deide Ferdinandus *III.* Keisari, enn son hanns Leopol- Bucholtz.
dus Ignatius kom i hanns stad.
Dansker erklæra strijd mot Svijarijke.
1658. Biriudu Dansker ad hondla til Gvinea i Affrica. Svija Holb. Hist. 3 Tom.
Kongur Carl Gustav kom fra Polen, iñtok Julland og
Holstein, it. Fion. Þañ 12. Febr. for hañ med her siñ a
Jse iñ i Selland, var þa giordur fridur til Roskilld, mi-
stu þar Daner Skaney, Halland, Þrandheim, Borg-
undarholm og eñ fleira. Frid þeñañ brutu Svijar strax efter,
giordu landgang i Sellande, iñtoku Cronborg og logdust um idem.
Kavpiñhafn. Þañ 29. Aug. komu Hollendsker i Eyrarsund,
slougst vid Svija, og hialpudu Kavpiñhafn med matvorur.
1659. Þañ 11. Febr. um nott veittu Svijar Kavpeñhafn harda Holb.
atlogu med skotum og ofridarstorme, og villdu þreingia sier
iñ i stadiñ, eñ voru afslegner og mistu margt folk. Þañ 14. nbr. Puffend.
var slag vid Nyborg voru Svijar wtdrifner fra Fione.
1660. Do Carl Gustav til Gottenborg. Carolus *XI.* giordi idem.
frid vid Polen og misti Lifland. Item vid Danmork.
Var Soueraniteted edur Einvallds Arfarettur yfer Dan-
merkur Rijki, þeim Donsku Kongum eftergefenn, og þeir- Holb.
ra Erfingium æfinlega. Carolus *II.* Kongur i Einglandi Thuan.
1665. Utgefenn þavg Donsku Kongalog, af Fridric *III.*
Strijd milli Hollands og Einglands. Holb.
Deide Philippus *IV.* Koongur i Spania.
1669. Portugal fiell fra Spaniam Alphonsus vard þar Kongr. Thuan.

Ao. Chr.		Auctores.
1670.	Deidi Koong Fridric *III.* Christian *V.* kom i hañs' stad	
1671.	Koong Christian *V.* stiftar Greifa og Frijherra stand i Danmerkur Rijki.	Holb. H.
1675.	Christian *V.* innviklast i strijd vid Svija og inntok Vismar.	idem.
1676.	Slag vid Øland, mistu Svijar 10 skip og 2 Admirala.	
1677.	Þavg Svensku strijdsskip 36 ad tolu slooust i Kiøgebugt mooti 31 Donskum, mistu Svijar 11 skip hin flijdu.	Puff.
1679.	Giordur fridur vid Svenska til Lund i Skaaney.	
1680.	Upprettad i Kavpenhafn þad Vestindiska Compagnie. Fridriksborg i Gvinea biggd. Innrettad eitt Islendskt og Færeyiskt Compagnie.	Vita Chr. 5
1682.	Petur Alexiovits vard Czar edur Keisari i Moskov, og innfærdi þar Konster, Handverk og Lærdoom.	Chron. D.
1683.	Voru wtgefenn þavg Donsku Log. Innrettud nij Vigt og Mælir. Biggt Hospital i Kavpenhafn fyrer þad veika fiofolk. Þann 14. Julii efter þad Keisari Leopolldus var nij reistur fraa Vien sijnum Adseturs stad kom þa sa Tyrkneske General med 200000 Tyrkia og Tartara og laa um̃ Stadenn i 8 vikur, inntil Johannes Sobysky Koongur i Polen, Joh. Georg. *III.* Kwrfurste af Saxen, og Hertugenn af Lothringen med 80000 mañs komu, og frelsudu borgena so Tyrkiar mistu þar allañ sinn fans og strijdsbwnad, og meir enn 100000 manns.	Comp. Chr. Theatr Hist. Holb. Intr.
1685.	Utgefenn Rijtualinn og Handbookenn i Danmork. Calvinistum gefenn trwarbragda frijheit i Kavpenhafn. Byggdur Nyholmur.	Chron. D.

§. 43.

1687.	Utgefenn þavg Norsku Log. Fiñmerkur hondlun efterlaaten̄ Biorgvinar Kavpmoñum	idem.
1688.	Forbetradur Hæsterettur, og stiftad Assistentzhwsed.	Ch. 5. Hist.
1691.	Stiftad Cadet Academied i Kavpenhafn.	
1693.	Riddaranna Stand og Orda af Elephanten og Dannebrogen endurbætt, og avkenn vid hana ny Frijheit.	idem.

1697.

Ao: Chr. Auctores.

1697. Stiftud tvo Grænlands Compagnie, annad i Kavpenhafn hitt i Biørgviin. Carl *XII.* Kongur i Sviiþiod Chron. D.

1699. Andadist Koong Christian *V.* Fridric *IV.* Koongur. Þad nija Riim innfært i Danmørk og Noreg. l F. 4. Vita.

1700. Striid milli Svija og Dana, sem þo forliikadist sama ar

1701. Preussen giord ad einu Koongs Riikie. Ann.

Hannover vard Churfursta dæmi.

Sendi Fridric *IV.* til Ostindien ad umvenda Heidiingium. idem.

1708. Fridric *IV.* reisti til Italien.

1709. Biriadist Striid milli Dana og Svija. Koong Carl *XII.* sem i undannfarinn ar, hafdi sært Striid moote Polen, Russum og Soxum, misti a þessu ari allt sitt foolk vid Borgena Pultava i Ruslande, og fliidi siaalfur wt i Tyrkeried. Vita Ch. 5. Vita F. 4.

1711. Carolus *VI.* vard Keisari i Þiidskalande.

1712. Daner inntooku Bremen.

1713. Greifi Steenbuck brende af Borgena Altona og maatte siidann gefa sig faangenn med ollu siinu foolke ad tolu 11060. Stiftun Cadett Academiesins fornijud.

1714. Tønnijngen inntekenn af Donskum. Missions Collegium stiftad, og Finnmørk þar til løgd.

1715. Riga og Stralsund inntekenn af Donum, og Vismar arid efter.

1718. Carl *XII.* Svija Koongur i helskotenn i Norege.

1719. Tordenskiøld inntook Marstrand.

1720. Fridur giordur milli Dana og Svija.

Fridricus *I.* af Hessencassel Koongur i Sviiþiood.

1721. Stiftad Grænlands Compagnie i Kavpenhafn.

1722. Georgius *II.* Fursti af Hannover Kongur i Einglandi. Stiftad Vaisenhwsed i Kavpenhafn.

1728. Uppkom ognarligur Elldibrandur i Kavpinhafn.

1730. Koong Fridric *IV.* deide, Christian *VI.* vard Koongur.

1733. Stiftad Assurans Compagnied i Kavpenhafn.

Fridric Kiørfursti af Saxen Koongur i Polen.

1736. Ungdoomsens Confirmation i Danmørk og Norege tilskickud.

An. C. | Auctores.

§. 44.

1737 Stiftad Kyrkiu Inspections Collegium. item Banqven i Kavpenhafn opnadur.
1738. Valleyar Slot og nockrü fyr Vimmeltooft giörd ad Jomfrwa Clavstrum fyrir Adalsfoolk.
1739. Docqven i Kavpenhafn algiörd.
1740. Sendar Colonier til Grœnlands.
Christiansborgar Slot albigt.
Fridric *II.* Koongur i Preussen.
Benedict *XIV.* Pavi i Room.
Maria Theresia vard Keisara Drottnijng.
Hallded Jubilæum Typographicum i Pijskalandi i minnijng Prentverksens uppkomu fyrir 300 arum.
1741. Ludvig Harboe sendur sem Visitator Generalis til Islands.
1743. Forlijkadist med penijnga millilæge sw misklijd sem risen var milli Dana og Svija wt af Koongavalenu, og var Adolphus Fridiricus Hertuge af Holsteiñ Gottorp wtvalenn til Koongs.
1746. Christian *VI.* deidi, Fridric *V.* Koongur i Danmork.
Ferdinandus *VI.* Koongur i Spania.
Giördur fridur vid Algier.
Soreyar Academie endurstiftad.
1750. Josephus Koongur i Polen.
1752. Viriadi Koong Fridric *V.* med penijnga skeink og ødrum atburdum ad hiaalpa Islande.
Eggert Olafsson og Biarne Pálsson biria sijnar Inqvisitiones Physico- Oeconomicas.

†

Conspectus.

CONSPECTUS.

CONTINUATION til vorra Tijma ſilger ſeirna, enn epter theſſu Tijmatali, vill reiknaſt ad Heimurinn nu til Nyttar 1781. *hafe ſtaded* 5750 *ar, ſem mismunar um* 2 *ar fra thvi ſem ſtendur i vorum Almanockum.*